

KURJER WILEŃSKI

wraz z Kurjerem Wileńsko - Nowogródzkim

Polemika w sprawie Szkoły

Nauk Politycznych

Mój artykuł w sprawie Instytutu Europy Wschodniej („Kurjer Wil.” z dn. 30 ub. m.) red. Mackiewicz nazwał zaciemniaszczyzną, gdwz nie tylko polemizowałem z jego artykułem w „Słowie” lecz również postawiłem szereg twierdzeń, których on nigdy nie zwalczał. Zgadzałem się, że nasze argumenty w pewnym stopniu minęły się. Red. Mackiewicz pisał o szkole Nauk Politycznych, ja zaś wprowadziłem również kwestię Instytutu jako pewnej instytucji badawczej, rozszerzając w ten sposób teren dyskusji. Uczyniłem to świadomie. Uważam bowiem, że Szkoła w bardzo znacznym stopniu przesłania zarówno w oczach przyjaciół, jak i przeciwników Instytutu to, co jest jego najbardziej istotnym zadaniem: prowadzenie badań naukowych. Dlatego też nie pomijam żadnej okazji, aby podkreślić swoje twierdzenie, że zadania naukowe Instytutu muszą mieć prymat przed nauczającymi. Jest to dla mnie zasadniczy punkt wyjścia jeżeli chodzi o zagadnienie zakładów mieszczących się w pałacu po-Tyszkiewiczowskim.

W swoich ostatnich artykułach o Szkole red. Mackiewicz konkretnie wysunął trzy sprawy: 1) sprawę programu Szkoły Nauk Politycznych, 2) sprawę szkoły oświatowej, 3) sprawę osoby Dyrektora.

I. Teza red. Mackiewicza o konieczności zmiany programu szkoły jest w pewnym stopniu wylamywaniem otwartych drzwi. Obecny program nie zadowala nie tylko p. Mackiewicza, lecz również kierownictwo Instytutu, a przede wszystkim zwolennikami zmiany programu jest właśnie dyr. Wielhorski.

Dyr. Wielhorski opracował przed kilku miesiącami projekt reformy studiów w Szkole Nauk Politycznych. Cechą zasadniczą tego nowego programu jest: 1) pewna rozbudowa działu przedmiotów ogólnokształcących, 2) zmniejszenie ilości godzin poświęconych przedmiotom sowietoznawczym, 3) zwiększenie ilości wykładów zaznajamiających ze specyficznymi problemami ziem wschodnich Rzeczypospolitej. Czy ten projekt stanowi szczególnie rozwiązanie zagadnienia jest oczywiście kwestią do dyskusji. Sprawa bowiem sformułowania nowego programu jest znacznie trudniejsza, niż to na pierwszy rzut oka mogłoby się wydawać. W celu umożliwienia tej dyskusji gotów jestem przedstawić mnie materiały w tej sprawie.

Sądze, że punktem wyjścia dla reformy programu musi być ustalenie poglądu na zadanie pedagogiczne Szkoły. Istotą każdego wykształcenia jest nie tylko danie słuchaczom pewnej sumy wiadomości, lecz również wyrobienie w nich pewnej metody myślenia. Słyszałem nieraz zdanie, że Szkoła Nauk Politycznych jest w Wilnie zbędna, skoro przecież istnieje na Uniwersytecie Wydział Prawno-społeczny. Uważam, że jest to zdanie niesłuszne. Treścią myślenia prawniczego jest skłonność do ujmowania zjawisk otaczającego życia w kategoriach formalnych. Tymczasem myślenie polityczne oraz administratora musi być cechowane umiejętnością chwytania charakterystyk naszych rzeczywistości procesów społecznych pod kątem widzenia ich treści istotnej, treści gospodarczej, społecznej, historycznej i t. p. Dlatego też wykształcenie polityczne wymaga metod odmiennych i musi stanowić bardzo ważne uzupełnienie wykształcenia prawniczego.

Szczególnie dużą wadą dzisiejszego społeczeństwa polskiego jest brak umiejętności myślenia w kategoriach wielkich procesów historycznych.

Sądze, że ten brak zdolności do myślenia politycznego w kategoriach historycznych stanowił główne podłoże tego niezrozumienia, które istniało pomiędzy Marsz. Piłsudskim a ogromną częścią naszej inteligencji. Nasze szkoły nauk politycznych mają pod tym względem doniosłe zadania pedagogiczne. Sądze, że wychowanie zdolności ujmowania zjawisk politycznych w kategoriach historycznych stanowi zasadniczy warunek rozbudzenia w społeczeństwie istotnego zrozumienia ideałów państwa-wych. Dlatego też pisałem w poprzednim artykule, że uważam, iż jest rzeczą bardzo ważną szersze uwzględnienie nie w programie przedmiotów historycznych, i to nie tylko w zakresie historii ustrojowej i gospodarczej, lecz również historii politycznej.

II. Druga sprawa wysunięta przez red. Mackiewicza — to jest kwestia specjalnej szkoły sowietoznawczej. I tutaj stanowiska red. Mackiewicza i dyr. Wielhorskiego są mniej sprzeczne, niż na pierwszy rzut oka mogłoby się wydawać. Dyr. Wielhorski w projekcie nowego programu skomponował wszystkie przedmioty sowietoznawcze na III roku studiów. Jeżeli by więc wprowadzić zasady, że 1) na III rok studiów mogą być przyjmowane obok absolwentów II roku również inne osoby w zależności od uznania Dyrektora, 2) dla uczęszczania na wykłady normalni słuchacze Szkoły N. P. muszą również posiadać specjalne upoważnienie Dyrektora — miałbyśmy faktycznie zrealizowanie tezy p. Mackiewicza co do rozdzielenia Szkoły Nauk Politycznych na dwie: ogólnokształcącą i sowietoznawczą dla ograniczonego kręgu słuchaczy.

Osobiście, jeżeli chodzi o wykłady sowietoznawcze, mam wątpliwości nieco innej natury. Prowadzenie działalności nauczającej w zakresie sowietoznawstwa uważam za ważne zadanie Instytutu. Jednak nauczanie to musi być oparte przede wszystkim o wyniki własnych badań i własny aparat współpracowników naukowych. Tymczasem pewna część bardzo ważnych wykładów sowietoznawczych (polityka zagraniczna ZSSR, Komintern, polityka przemysłowa i finansowa, sprawa ukraińska) są prowadzone przez dojeżdżających z Warszawy specjalistów, którzy jednak nie są naukowymi współpracownikami Instytutu. Instytut w tym zakresie nie wykształcił dotychczas dostatecznej ilości własnych specjalistów, którzy by mogli objąć wykłady. Jest to skutkiem tego, iż dotychczas nieproporcjonalnie mało przeznaczano się na organizację badań naukowych w stosunku do tych środków, które szły na cele nauczające. Otóż jest dla mnie w tej chwili kwestią do dyskusji, czy, o ile Instytut nie uzyska środków niezbędnych dla właściwego zorganizowania działu badawczego, nie jest rzeczą wskazaną w ogóle zawiesić na kilka lat wykłady sowietoznawcze, a zastosować w ten sposób środki przeznaczone na zaangażowanie i wykształcenie odpowiednich pracowników naukowych.

III. Trzecia sprawa to kwestia osoby dyr. Wielhorskiego. P. Mackiewicz napisał, że mój poprzedni artykuł zaciemnia sprawę. Pozwalam sobie w tym miejscu na pilkę odrzucić z powrotem w ręce nadawcy. Uważam, że atak na dyr. Wielhorskiego nie przyczynia bynajmniej do wyjaśnienia sprawy Instytutu i Szkoły, lecz odwrotnie ją zaciemnia. Metoda łączenia ataków personalnych z dyskusją zasadniczą jest bowiem metodą zaciemniającą. Ataki personalne wywołują roznamietnienie i zaciężenie, a w powodzi tego wszystkiego tonie wówczas najczęściej istota sprawy.

Tym bardziej, że w danym wypadku różnice poglądów, które zachodzą pomiędzy p. Mackiewiczem a dyr. Wielhorskim nie są wcale tak głębokie, aby uniemożliwiały spokojną i rzeczową dyskusję.

Ostatni artykuł p. Mackiewicza jest dowodem, że elementy zaciężenia, zaciemniające spójność sądu zaczynają się wytwarzać. P. Mackiewicz wykracza bowiem nie tylko poza granice obiektywizmu, lecz również poza granice swoich dawnych opinii o dyr. Wielhorskim. Swego czasu kwalifikował go w „Słowie” jako „zdolnego” dziennikarza, teraz już degraduje do rangi tylko „drugorzędnego”.

Zresztą w ogóle dość dziwnie brzmi ten nieco lekceważący zwrot o dziennikarskiej przeszłości dyr. Wielhorskiego, gdy wychodzi z pod pióra człowieka, który nie tylko sam jest jednym z najwybitniejszych polskich dziennikarzy, lecz swego czasu pisał „pochwałę” stanu dziennikarskiego”. Skądinąd zgadzam się, że praca dziennikarska w ogromnej większości wypadków jest trudna do połączenia z pracą naukową. Lecz są niekiedy dziedziny dotyczące bieżącej aktualności, gdzie nie zawodowy profesor, lecz właśnie publicysta i dziennikarz mają największe wiadomości. Gdybym, na przykład, poszukiwał w Wilnie znawcy historii stosunków międzynarodowych ostatniego półwiecza, to zwróciłbym się właśnie do red. Mackiewicza, gdyż konieczność badań w tej dziedzinie wiąże się ściśle z charakterem jego działalności publicystycznej.

Zresztą o kwalifikacjach do wykładania na wyższych uczelniach decydują nie tyle otrzymane dyplomy, nietyłe uprzedni zawód, lecz prace drukowane w zakresie, który ma stanowić obiekt wykładów. P. Wielhorski wyklada w Szkole Nauk Politycznych monografie państw bałtyckich. Pozwól więc sobie przytoczyć bibliografię drukowanych prac dyr. Wielhorskiego w tej dziedzinie:

- 1) Państwo Litwy etnograficznej wobec zagadnienia trwałego pokoju w Europie, 1919 r., str. 17.
- 2) Współczesne Państwo Litewskie „Belona”, 1925 r., tom XIX, str. 295—312, t. XX, str. 1—22. (pod pseud. A. C.)
- 3) Był ludność polskiej w państwie Litewskim. Wilno 1925, str. XXIV+175 (Zbiór materiałów).

4) Litwa etnograficzna, cz. I Fizjografia Litwy, cz. II — Etnografia Litwy, str. 218.

5) Procesy narodowościowe w Prusach Wschodnich, 1932, „Sprawy Narodowościowe”, str. 28.

6) Sprawy terytorialne w polityce Litwy, Wilno 1933 (Rocznik I.N.B.E.W.), str. 50.

7) Polityka ekonomiczna Litwy. Warszawa 1933 („Polityka Narodów”), str. 32.

8) Warunki rozwoju świadomości narodowej Litwinów i powstania współczesnego państwa litewskiego (1861—1920), Lwów 1935. Pamiętnik Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie w 1935 r., str. 126—142.

Dyr. Wielhorski jest poważnym znawcą zagadnień bałtyckich. Stanowi to niezatłumione podstawy jego kwalifikacji jako wykładowcy. Kwestionowanie tych kwalifikacji bynajmniej nie przyczynia się do wytworzenia atmosfery niezbędnej dla rzeczowej dyskusji.

Stanisław Swianiewicz.

Rola i zadanie kobiety-Polki

Przemówienie Marszałka Śmigłego Rydza na Zjeździe „Rodziny Wojskowej”

Szanowne Panie!
Bardzo mi przykro, że mogę tylko w ciągu kilku chwil być obecny w czasie Zjazdu i obrad pań. Obowiązkami, których

już nie mogę conąć nie pozwalają mi na dłuższe pozostanie. Rzecz prosta z chwilą, kiedy przyszedłem, to na pewno nie potrafię oprzeć się pokusie, aby nie

W dniu 30 maja odbył się we Lwowie jubileusz 50-lecia kapłaństwa arcybiskupa Teodorowicza. Urządzona akademii w auli Uniwersytetu Jana Kazimierza, zgromadziła przedstawicieli władz, instytucji i organizacji woj. lwowskiego, z województwa południowo-wschodniego i z wielu innych miejscowości Polski. Na zdjęciu portret Dosłojnego Jubilata JE ks. arcybiskupa Teodorowicza, pędzla artysty malarza Barbackiego.

Sowiety nie chcą dużo pisać o samobójstwie Gamarnika

MOSKWA. (Pat.) Samobójstwo Gamarnika wywołało w Moskwie bardzo silne wrażenie. Oficjalne kółka sowieckie odmawiają wszelkich informacji w tej sprawie. Powody samobójstwa b. szefa kierownictwa politycznego czerwonej armii są ukrywane. Nie można nawet uzyskać wyjaśnienia, kiedy Gamarnik został wykluczony z grona członków Centralnego Komitetu Partii Komunistycznej, albowiem komunikat urzędowy, donoszący o jego samobójstwie mówił o nim jako o „bliskim człowieku CK”.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że dekret z dnia 11 maja mianujący marsz. Jegorowa pierwszym zastępcą Woroszyłowa nie wyjaśniał zupełnie, jakie będzie stanowisko Gamarnika,

który był oficjalnie pierwszym zastępcą ludowego komisarza obrony.

Należy przypuszczać, że Gamarnik popadł w nielaskę już w momencie wydania dekretów z dnia 11 maja.

Wiadomość o samobójstwie Gamarnika prasa sowiecka podała na ostatnich stronach, w kronice na mało widocznym miejscu.

— Sprostowanie. Tytuł wczorajszego artykułu wstępnego powinien brzmieć „Samobójstwo Gamarnika” a nie „Gamarnika”. Również i w tekście artykułu nazwisko „Gamarnik” wielokrotnie zostało napisane przez o zamiast przez a. Że jest to pisownia mylna łatwo się przekonać, gdyż nawet Rosjanie mimo, że często o wymawiają jak a piszą do nazwisko przez „a”.

Zof.

wypowiedzieć do Pań kilku słów, ażeby nie złożyć życzeń i w pracach Zjazdu i w całokształcie pracy Szanownych Pań. O ile chodzi o cele i zadania pracy Rodziny Wojskowej, to one zostały tak głęboko i przewidująco ujęte przez Marszałka Piłsudskiego, Waszego Założyciela, naszego Wodza i Twórcy Polski dzisiejszej, że w tej dziedzinie program jest na dłuższy czas dla pracy ustalony. Chodzi tylko o stosowanie go i sądze, że w tej interpretacji zadań i celów napewno państwo znajdują właściwą drogę, kierując się nie tylko intelektem, nie tylko myślą, ale kierując się i właściwym Wam kobiecym polskim sercem.

Kobieta Polska weszła w niepodległą Polskę z wielkimi, szlachetnymi i pięknymi tradycjami. Potrafiła ona nie tylko myśleć z wielkością duszy stać obok męża czynny w jego trudzie wielkim pracy dla Polski, ale potrafiła niejednokrotnie tam, gdzie mężczyzna w swej zimnej rachubie, w kalkulacji zimnej ustawał, gdzie wydawało mu się, że nie ma możliwości, ona potrafiła swym kobiecym instynktem, dającym im wyższość nad mężczyzną w tym wypadku wyczuć właściwą drogę — drogę honoru, właściwą drogę — drogę wielkości.

Panie — głęboko jestem przekonany, — mając nie tylko to tradycyjne serce Polki, ale poza tym będąc Polkami, należącymi do Rodziny Wojskowej, nie napewno w dwójnasób silniej bijące serce, tak że głęboko jestem przekonany, że praca Wasza potrafi zawsze stać się zołentowaną i znaleźć odpowiednie środki do realizacji.

Ponieważ Zjazd dzisiejszy jest nie tylko Zjazdem zwykłym, ale jest poza tym złączony z wielką i pod względem moralnym głęboką uroczystością szlendarową, więc pozwól sobie w związku z tym życzyć Paniom, aby ten piękny szlendar Wasz — jak gdyby młodszy brat na szczyt żołnierskich, wojenną chwałą otoczonych szlendarów — był zawsze w Rodzynie Wojskowej widomym znakiem głębokiego współzycia Ideowego i współpracy Ideowej Rodziny Wojskowej i wojska, aby był widomym znakiem zgodności i stałego współzycia Rodziny Wojskowej w naszym życiu wojskowym, w którym to życiu Rodzina Wojskowa przez swą czystą, dobrą szlachetną atmosferę potrafi dać jeden czynnik moralny więcej w czasie pokoju potrafi dać realną pomoc dla wojska pracę w czasie wojny. Tego Paniom życzę.

Po ataku na krążownik niemiecki i zbombardowaniu Almerii

Przez cały dzień poniedziałkowy świat z niepokojem i trwogą śledził wiadomości nadchodzące z Hiszpanii. Oto w następstwie zbombardowania pancernika niemieckiego przez hiszpańskie samoloty rządowe — rząd Rzeszy przedsięwziął natychmiastową akcję odwetową ostrzeliwując port Almerię. Dzisiaj, kiedy rozporządzamy mnóstwem szczegółów możemy już przystąpić do zastanowienia się nad tłem i następstwami tej jeszcze jednej krwawej tragedii hiszpańskiej.

Na wstępie fakt: oto faktem stwierdzonym jest, że pancernik niemiecki stał na redzie portu Ibiza bez agresywnych zamiarów. Świadczy o tym chociażby ten szczegół, że załoga nie była ukryta w schronach okrętowych lecz przebywała bądź to na pokładzie bądź w messie żołnierskiej. Zład też wielka liczba ofiar — 23 zabitych, 83 rannych. Trudno w tych warunkach lansować wersję o ostrzeliwaniu samolotów rządowych przez okręt niemiecki tym bardziej że „Deutschland” zakotwiczony był między okrętami angielskimi a francuskimi, a więc — samoloty rządowe zaatakowały pancernik niemiecki.

Z drugiej jednak strony warto wskazać na to, że pancernik „Deutschland” zawinął do portu, który nie należał do strefy kontrolnej przydzielonej jednostkom niemieckim z ramienia komitetu nieinterwencji. Strefa ta była strefą francuską. Formalnie więc rzecz biorąc okręt niemiecki stał na redzie portu Ibiza „na własne ryzyko” — jakie zawsze połączone jest z przebiegiem w obszarze działań wojennych.

Oczywiście fakt ten chociażby najbardziej jaskrawy, nie upoważniał jednak lotników hiszpańskich do nagłej napaści — już choćby z tego względu, że okręt niemiecki przebywał na wodach hiszpańskich z ramienia komitetu nieinterwencji jako jeden z okrętów kontrolnych.

Podobny zresztą wypadek zdarzył się już raz przed kilku dniami z włoskim okrętem wojennym „Bartolotta”, który również został zaatakowany przez samoloty rządowe w porcie Majorca, znajdującym się za włoską strefą kontrolną.

W pierwszej chwili sytuacja wyglądała groźnie — gdyż niewiadomo było czy wypadki te nie pociągną za sobą innych zajść.

Jednakowoż rząd niemiecki z góry oświadczył, iż wraz z zakończeniem bombardowania Almerii — uważa akcję odwetową za załatwioną. Rząd waleński — tak głoszą pierwsze pogłoski — zażądał zwołania se-

sji nadzwyczajnej Rady Ligi. Ale za równo Anglia jak i Francja zajęły odmiennie stanowisko tłumacząc przed stawicielom rządu waleńskiego, że Liga Narodów w tym wypadku nie mogłaby działać już choćby dlatego ponieważ, ani Niemcy ani Włochy z Ligą Narodów nie współpracują.

Tak więc dotychczasowy rozwój wypadków zdaje się wskazywać na to, że dalsza rozgrywka nastąpi na terenie dyplomatycznym i to w komitecie nieinterwencji. Wystąpienie Niemiec i Włoch z komitetu nieinterwencji jest w tym stanie rzeczy nie tylko demonstracją, ale także podyktowana chęcią zapewnienia sobie wygodniejszej pozycji wyjściowej przy dalszych rokowaniach.

Aczkolwiek — jak się dzisiaj zdaje — wypadki ostatnich dni nie pociągną za sobą szerszego konfliktu

— gdyż ze wszystkich stron widać starania załagodzenia zajścia — to jednak sama możliwość niebezpiecznych konfliktów nadal istnieje.

Dlatego też w interesie pokoju światowego leży jak najrychlejsze urezeczywistnienie prawdziwej nieinterwencji a przede wszystkim wycofania cudzoziemskich ochotników z pola walki na półwyspie Iberyjskim.

Plan ten wysunięty przez Anglię spotyka się jednak z całkowitą obojętnością, bał wręcz niechęcią ze strony Sowietów. Jeśli uwzględnimy, że lotnictwo i czołgi rządowej armii hiszpańskiej są w 98 proc. obsadzone przez sowieckich speców bez trudu dojdziemy do wniosku, że możnaby uniknąć wiele komplikacji rezygnując z pomocy tych właśnie „speców” — których rola tragedii hiszpańskiej jest aż nazbyt wyraźna. Pw.

Koronacja Matki Boskiej Łaskawej w Stanisławowie

Onegdaj odbyła się w Stanisławowie z udziałem przeszło 60 tysięcy ludności ze wszystkich trzech województw południowo-wschodnich, uroczystość koronacji słynącej cudami Matki Boskiej Łaskawej, której obraz znajduje się w tamtejszym kościele ormiańskim. Uroczystość ta na którą przybył Prymas Polski J. E. ks. Kar dynał Hlond, oraz księga arcybiskupa i biskupi obrządku rzymsko-katolickiego, ormiańskiego i grecko-katolickiego, była połączona z jubileuszem kapitańskim JE ks. arcybiskupa Józefa Teodorowicza, metropolity obrządku ormiańskiego w Polsce.

Ponad to w uroczystościach wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i wojskowych.

Po odprawieniu solennego nabożeństwa przez ks. Prymasa Hlonda w asyście księży biskupów i po odczytaniu dekretu koronacyjnego Ojca Św., jubilat ks. arcybiskup Teodorowicz włożył na skronie Bogarodzicy i Dzieciątka Jezus szczerokołe korony, poświęcone w czasie Mszy św.

Zdjęcie przedstawia cudowny Obraz Matki Boskiej Łaskawej niesiony po koronacji w uroczystej procesji przez ulice Stanisławowa.

Otyłość jest często skutkiem złej przemiany materii

Zioła „Cholekinaza” Nr. 2 i 3 odpowiednio dawkowane usuwają obstrukcję ten najważniejszy czynnik skłonności do tycia. Broszury bezpłatnie w laboratorium fizjologiczno-chemicznym „CHOLEKINAZA” H. NIEMOJEWSKIEGO, Warszawa, Nowy Świat 5 oraz w aptekach i składach aptecznych

SMORGONIE, ośrodkiem ruchu turystycznego

Nie raz pisaliśmy już o Smorgoniu, o jego zabytkach, przeszłości historycznej oraz warunkach rozwojowych miasta, jednak nie poruszyliśmy dotąd sprawy, która w związku rozpoczynającym się ruchem letniskowo-turystycznym powinna zainteresować nie tylko kompetentne czynniki w mieście naszym, lecz również przyciągnąć do zainteresowania się miastem Ligi Popierania Turystyki w Wilnie.

Szlaki komunikacyjne.

Przez Smorgonie, względnie nie daleko Smorgoniom przechodzą 3 ważne szlaki komunikacyjne, którym nie może się poszczycić żadne inne miasto w naszym powiecie: Są to droga wodna Wilią (2,5 km. od Smorgoni), trakt osmiański t. zw. napoleoński, trakt wiszniewski, trakt krewski, trakt wilejski oraz trakt żodziszki i wreszcie

trzecia arteria komunikacyjna kolej żelazna linii Wilno — Mołodeczno. Wszystkie te drogi względnie dobrze utrzymane dają możliwość zapoznania się licznym rzeszom turystów i letników z miastem Smorgoniem oraz jego okolicą w promieniu około 30 km. Kolej ma dogodne połączenia ze Smorgoni i z powrotem, przy czym droga od stacji, wynosząca 1,5 km. jest dogodna pieszo lub pojazdami do przebycia. W mieście jest kilka hotelików, które przyjeźdnym dają skromne i tanie noclegi. 2 istniejące jadalnie mogą w sezonie letnim wyżywić kilkadziesiąt turystów.

Od nie dawna utworzona linia komunikacji autobusowej Wilno — Raków przez Smorgonie otwiera nowe możliwości dla turystów, chcących poznać historyczne miejscowości leżące na trasie osmiańskim. Do

Wiszniewa, Żodziszek, Daniszewa i Wojstomia mogą się pojedyncze osoby wybrać pocztą, odchodzącą ze Smorgoni w godzinach porannych. Grupowe wycieczki do tych miejscowości oraz do Krewa można zorganizować, wynajmując tu furmanki.

Letniska w okolicy Smorgoni.

Przy Wilii we wsi Przewiesie istnieje letnisko, które specjalnie przeznaczone jest dla mieszkańców miasta. Las, woda stwarzają odpowiednie warunki zdrowotnego spędzenia miesięcy letnich. Nie raz również do tego letniska przybywają przyjeźdni, lecz jest ich nie wielu. Przewiesie, zwłaszcza brzeg Wilii przy tym letnisku mogło by dużo zyskać, gdy czynnik miododajny pomyślał o tym, żeby tu urządzić jaką przystań kąpielową. Setki bowiem turystów wodnych spływają rok rocznie w porze letniej z jeziora Narocz do Wilna i niewątpliwie skorzystali by z tej przystani i schroniska, aby zapoznać się bliżej ze Smorgoniami, jego zabytkami i najbliższą okolicą naszego miasta. Jednak ilu turystów wogóle nie wie o tym, spływając obok Prze-

Bilans szczęścia jest dodatni

grający w kolekturze A. Wolańska zdobyli fortuny, wygrywając w 38 Loterii następujące sumy:

Zł. **75.000** na Nr. 151025

Zł. **50.000** na Nr. 31656

15.000 — na Nr. 20686

10.000 — na Nr. 15195

10.000 — na Nr. 34563

10.000 — na Nr. 146601

5.000 — na Nr. 22594

5.000 — na Nr. 77560

5.000 — na Nr. 92060

5.000 — na Nr. 157707

17 wygranych po Zł. 2.500

59 wygranych po Zł. 1.000 oraz wiele innych.

Zł. **50.000** na Nr. 78920

10.000 — na Nr. 12567

10.000 — na Nr. 16576

10.000 — na Nr. 142618

10.000 — na Nr. 146446

5.000 — na Nr. 31658

5.000 — na Nr. 85629

5.000 — na Nr. 113459

5.000 — na Nr. 180251

36 wygranych po Zł. 2.000

A. WOLAŃSKA

Wilno, Wielka 6 Konto P.K.O. 145461

Losy do I klasy 39 Lot. Państw. już są do nacycia.

Ciągnięcie 22 czerwca r. b. Zamówienia zamiejscowe załatwiamy odwrotnie

Sensacje dnia

Nadużycia przy budowie linii Śląsk—Gdynia

W Wielkopolsce i na Pomorzu prowadził się obecnie dochodzenia w sprawie olbrzymich nadużyć, jakie wykryto przy budowie linii kolejowej Śląsk — Gdynia.

W aferę zamieszanych jest kilkanaście osób.

Nadużycia popełniano w ten sposób, że prowadzono fałszywe listy płac, na których kwitowano wypłatę wynagrodzenia fikcyjnym osobom, lub ludziom, którzy nigdy nie pracowali. Pieniężni dzielił się uczestnicy zmywu. Do jakiej zuch-

wałości posuwano się w dobie ranu nazwisk na fikcyjne listy, świadczą fakt, że umieszczono na nich nawet księdza.

Jak stwierdzono na listach płac nie brakło nazwisk wójtów, sołtysów oraz nauczycieli.

Śledztwo w tej sensacyjnej sprawie potrwa jeszcze dłuższy czas, ze względu na to, że trzeba przesłuchać ponad tysiąc osób, uwidoczniłonych na listach płac. W miarę tego będzie można ustalić wysokość strat, które już teraz oblicza się na kilkaset tysięcy złotych.

Olbrzymi grad w Kieleckim

Władzom centralnym nadesłano sprawozdania o skutkach katastrofy żywiołowej, która nawiedziła województwa kieleckie i krakowskie.

Jak się ukazuje w czasie burzy gradowej w woj. kieleckim zaobserwowano nienotowane od dziesiątków lat zjawisko atmosferyczne. Grad, który spadł w pow.

miechowskim, jak zdołano stwierdzić, miał grudki niespotykanej dotąd wielkości wagi od 5 do 7 dkg. Wskutek tego po dziurawione zostały dachy w licznych domach mieszkalnych jak i zabudowaniach gospodarczych na terenie gmin Porąbka, Zawadzkie i Klimonów.

Stradivarius skradziony w Ameryce znalazł się w Krakowie

Przed kilkoma dniami we wsi Trąbki pod Krakowem policja zatrzymała wędrownego grajka, który posiadał stare, niezwykle melodyjne skrzypce. We wnętrzu skrzypiec odczytano łaciński napis: „Cremoneński Facebał Anno 1716”. Na pis wskazywały, iż skrzypce pochodzą z pracowni słynnego mistrza Stradivarius. Grajka, pod eskortą policji, przewieziono do aresztu policyjnego w Krakowie.

Pierwsze dochodzenia wykazały, że grajek ten nabył skrzypce za 17 złotych w składzie tandety. Policja prowadziła do tej dochodzenia, ażeby ustalić, skąd tak cenny instrument dostał się do żydowskiej rupieciarni.

Dochodzenie policyjne pozostaje w związku z otrzymanym, w lutym bieżącego roku, zawiadomieniem od policji amerykańskiej, o zuchwałej kradzieży skrzy-

piec Stradivarius, dokonanej w muzeum nowojorskim „Carnegie Hall”.

Według otrzymanych wówczas wiadomości, szeroko zresztą podawanych przez prasę amerykańską, jakiś nieznany sprawca dostał się w nocy do muzeum i rozbijawszy szybę w gablocie skradł cenne skrzypce. Mimo energicznych poszukiwań policja nie natrafiła na ślad złodzieja, ani nie odnalazła przedmiotu kradzieży. Wobec tego władze amerykańskie doszły do wniosku, iż skrzypce zostały wywiezione zagranicę i rozesłała w drodze telegraficznej listy gończe i zawiadomienia do urzędów policyjnych we wszystkich krajach europejskich.

Policja krakowska na podstawie otrzymanego opisu skrzypiec przypuszcza, że skrzypce, znalezione u wędrownego grajka, są identyczne ze skrzypcami, skradzionymi w muzeum amerykańskim.

wiesia, że nie daleko można zjeść porządną obiad, przespać się w hoteliku, uzupełnić prowianty i zwiedzić miasto „akademickie” i jego okolice. W ten sposób czynnik, wpływający nadzwyczaj na popularyzację miasta zostaje nie wykorzystany. Sprawa ta powinna się czynnie zająć miejscowa Liga M. i K. przy odpowiednim poparciu Zarządu Gminy.

Drugim letniskiem to wieś Łycznił, nie daleko stacji położona. W pobliżu znajduje się wspaniały las sosnowy a dla turystów zwiedzenia godne są dobrze utrzymane okopy i schrony wojenne z cmentarzem wojskowym. Prócz wymienionych letnisk mamy trzy letniska pensjonaty w dworach: Zalesie, Danuszewo i Tupalszczyźnie w odległości 12 — 23 km. od Smorgoni, w których całodienne utrzymanie wynosi 3,50 — 4 zł. Pensjonat Zalesie pod zarządem p. Zembrowskiej da e letnikom w starym pałacu ks. Ogińskich nadzwyczaj miły i kulturalny pobyt, przy czym wycieczki wodą rzeką Drają do Wilii, pojeźdami do Smorgoni, Hanuty nad rz. Naroczanką oraz Doubuciszek z najstar-

szym meczetem Tatarów na ziem wileńskiej, Bienicy i Łoska urozmaicają tam pobyt.

Drugie letnisko — pensjonat to Danuszewo nad Wilią p. Kiersnowskiej. Ze Smorgoni dojazd traktem oraz Wilią. Rok rocznie przebywa tu sporo letników. Danuszewo posiada zabytkowy kościół, świron oraz pomnik. Stąd nie daleko do Żodziszek. Niestaniszek, które to miejscowości można drogą wodną czy kołową zwiedzić.

Wreszcie trzecie letnisko-pensjonat to Tupalszczyzna nad Wilią od Smorgoni odległa około 30 km. Stąd nie daleko do Wiszniewa, Żodziszek, Niestaniszek i Świwa. Jest to, zważając na położenie na wysokim brzegu Wilii, najbardziej malownicze położone letnisko.

Miejscowości oraz zabytki, w pobliżu Smorgoni.

W Smorgoniu zwiedzić można ruiny byłych garbarń, okopy wojskowe, kościół katolicki ruiny kościoła katolickiego, przy których w r. 1919 zatrzymał się Marszałek J. Piłsudski, miejsce „akademil” niedźwiedziej

Wieś, która pochowała Boga

CAROWI GROZI ŚMIERĆ.

W każdym środowisku mogą się znaleźć „parszywe owce”, które swoim postępowaniem rzuca cień na wszystkich bez różnicy — na winnych i niewinnych. I wszyscy muszą wtedy „świecić oczami” przed światem i tłumaczyć jak do tego doszło. Jerzy Car ze wsi Wielkie Siółko, koło Mołodeczna uważał właśnie za swój obowiązek wyjaśnić mi w jaki sposób doszło do sprofanowania krzyża na ulicy jego wsi przez „parszywe owce” i dlaczego on objął teraz próg starostwa powiatowego i posterunku, aby jak najprędzej zdobyć precyzyjny, dobry rewolwer.

Jerzy Car wspomina dobrze p. wojewodę Bociańskiego, którego poznał kilka lat temu jako dowódcę pułku w Mołodecznie.

Wielkie Siółko uchodziło za wieś komunistyczną. Pułkownik Bociański uderzył pięścią w stół i przemówił do rozsądku wieśniaków. Car pamięta dobrze prawie każde słowo. Mowa była krótka, żołnierska i mocna. Wieś wybrała przyjaciela. I dobrze na tym wyszła. Miała potym pełne ręce roboty. Na zarobki przy pracach dla pułku narzekać nie mogła. Car twierdzi, że przeobrażenie wsi poszło tak daleko, że teraz uchodzi za jedną z najbardziej spokojnych i pobożnych w okolicy.

Krzyż zaś sprofanowali ludzie z innej wsi, którym spókoj i powaga Wielkiego Siółka jest solą w oku. Przywiązali krzyż do sznurka i ciągnęli go za drwinami i śmiechem po kurzu ulicy wobec zneruchomionych ze zgrozy mieszkańców Wielkiego Siółka. A po tym ci sami urągali procesji, na której ciele szedł Jerzy Car z krzyżem w ręku i „batuszka” — ksiądz prawosławny. Uczestnikom procesji na widok beczek z zaparło oddech. Czekali. Patrzano na „batuszkę”, który dzwigał autorytet cerkwi. Wtedy wystąpił z inicjatywą Jerzy Car. Oddał „batuszce” krzyż, splunął w ręce i pognął za „bezbożnikami”. Dogonił. Sąd w Mołodecznie wymierzył im karę.

Po tym wypadku w połowie ubiegłego roku, kiedy to wszystko mi opowiadał, wioząc mnie swoim „kasztanem” w głąb powiatu mołodeczańskiego, Car bał się śmierci. Już mu grożono, już go usiłowano złapać. A Car wie dobrze, że z „bezbożnikami” nie można zadzierać. Twierdził, że ludzie, którzy nie uznają Boga, są gorsi od rozbójników. Cóż dla nich znaczy zabić człowieka? Dlatego Car starał się o rewolwer. Chce bronić się. Miał nawet w tej sprawie pisać do p. wojewody Bociańskiego.

WIEŚ MERECKIE.

Na wsi konflikty dojrzewają powoli. Tak jak plony z ziarna. W jej leni padnie do ziemi, dojrzeje w lecie. Zemsta zaś dojrzewa nieraz po latach i wydaje plon przypadkowo na jakiejś zabawie błyskiem noża lub uderzeniem drąga. Nie wiem czy Jerzy Car teraz ma te same kłopoty, czy w dalszym ciągu obawia się zemsty „bezbożników”. Może przy okazji zajadę do niego, zapytam.

Przed paru dniami byłem w innej wsi, znaniej Czytelnikom. We wsi Mereckie koło Głębokiego, o której pisał p. Bierniakowicz w „Kurjerze Wileńskim” w art. p. t. „Osobliwy przemyśł. Wieś zbójników w pow. dziśnieńskim”.

Po drodze do niej, w Głębokim na rynku ludność okoliczna wydawała niepochońbłą opinię o całej wsi Mereckiej.

— O! rozbójnicy! — mówił siwy „dziadzia”, potwierdzając słowami dookoła gospodarze. Nikt jednak nie mógł uzasadnić tej opinii.

We wsi Szubniki, znajdującej się w odległości 4-ch klm. od wsi Mereckiej, gospodarze byli bardziej rozmowni, więcej wiedzieli. Mają świeżo urażę do „mereckich”. Po Bożym Narodzeniu „merecy” przyszedł do Szubnik na wesele i wszczęli bójkę z bójki na pięści i koły odnieśli zwycięstwo i poszli z tryumfem, pozostawiając za sobą wybite szyby, podbite oczy, siniaki i zaciśnięte pięści od wtu pięści.

Jasną jest rzeczą, że Szubniki są bardzo złego zdania o „miareckich”. Przypominają teraz wszystkie krzywdy i zniewagi, doznane od „miareckich” od kilkunastu lat. Oczywiście fantazja pracuje niezmordowanie nad ożywieniem obrazu z przeszłości dramatycznymi szczegółami, rodzi się także nieprawda.

Jeden z gospodarzy przypomina sobie okres wojennej zawieruchy. Merecy hulali wtedy z karabinami po okolicy, zresztą jak wielu innych. W pamięci wsi pozostało jednak to, że „merecy” krzywdzili także najmniejszych mieszkańców innych wsi. Nie wystarczają im majątków. A krzywdę własną wieś pamięta długo. Coprawda tych, którzy najbardziej „hulali” w owych czasach już nie ma. Kilku uciekło do Rosji sowieckiej, kilku zmarło — ale opinia o tamtych jak etykieta już dziś wyblakła bez wyrazu, przykleiła się do wsi. I po dawnemu jeszcze niejedną mówi, że „miarecy” to „nieodrobny ludzie”.

Niechby dawno zaś wydarzył się we wsi Mereckie taki wypadek, który wzburzył umysły okolicznych wsi i dał też jeszcze bardziej fantastycznych domysłów na temat postępowania „mereckich”.

„Mereckich”, podobnie jak bogo bojne otoczenie Jerzego Cara swoich „bezbożników”, zaczęto uważać w niektórych osiedlach, jak np. Szubnikach, za ludzi zdolnych do wszystkiego, za ludzi, którzy nie uznają Boga i którzy wskutek tego są niebezpieczni dla otoczenia.

NIESAMOWITY POGRZEB.

Wydarzyło się to pod wieczór i według relacji zainteresowanych wyglądało następująco:

We wsi miał odbyć się ślub pary mieszkanej pod względem wyznania. Podobno jak twierdzi ludność, ksiądz katolicki sprzeciwił się temu małżeństwu. Pewnego dnia doszło do decydującej rozmowy. Ktoś zdjął ze ściany obraz świętego, po tym opuścił go na ziemię. Wieśniacy wymieniają na-

zwiska, podają szczegóły tej rozmowy, lecz nie powtórzymy ich tu, aby nie odgrzebywać rzeczy przykrych.

Ramy opuszczonego obrazu miały pęknąć. Młodzież wiejska wolnomyślna, żywo interesująca się losami mającej się pobrać pary, orzekła, że obraz jest zabity i postanowiła pochować Boga na cmentarzu. Zrobiono z dyni — inni mówią, że z arbuzu — głowę, — to znaczy oznaczono nos, oczy i usta. Miało to wyobrażać Boga.

Zorganizowano pochód i udano się na cmentarz. Niesamowity orszak pogrzebowy spotkał w drodze jednego z miejscowych obywateli ziemskich. Zapadał zmrok. Obywatel ziemski, jak wiem życzliwie usposobiony dla wsi, zatrzymał konia, zdjął czapkę i zapytał kogo chowają. Powiedzano mu jakieś nazwisko. Inni mówią, że nic nie powie dziano.

Obywatel ziemski, zapytany obecnie przez nich odparł tylko, że był to wybrk grupy młodzieży wiejskiej. Dość tego, że obywatel zorientował się następnie w sytuacji.

O pogrzebie Boga we wsi Mereckiej zaczęto mówić we wsiach okolicznych, wieść o tym rozszła się sze-

roko i urabiała złą opinię dla reżyserów „pogrzebu”. Stało się to kilkanaście miesięcy temu. Wypadek ten powstał już w legendy.

ZAPOWIADALIŚMY NOWE INFORMACJE.

Wypadki te zarówno sprofanacji krzyża jak i pogrzebu Boga, które w swoim czasie nie miały echa w prasie, są ciekawe i mogą służyć, jako fakty, za przesłanki do wyciągania wniosków na temat „zdziczenia młodzieży wiejskiej” w tych powiatach itd. Nie o to jednak w tej chwili chodzi.

Pisaliśmy we wspomnianym raporcie p. Bierniakowicza z dn. 11 maja rb. o wsi Mereckiej jako o wsi zbójników. Zastrzeżyliśmy jednak na wstępie:

„Poniżej przytaczamy reewelacyjną korespondencję. Trudno byłoby nam sprawdzić, czy wszystko istotnie tak jest, jak autor korespondencji pisze. Sądziwszy zresztą, że o tej stronie zagadnienia będziemy jeszcze mieli możliwość poinformować naszych czytelników. Natomiast nie ulega najmniejszej wątpliwości, że autor korespondencji wienie oddał to, o czym zgodnie opowiada okoliczna ludność. Opinia lud-

ności nie mogła urobić się całkiem bez podstaw, i może być równie dobrze przedmiotem informacji dziennikarskiej, jak i fakty których dotyczy”.

Teraz wiemy, że w opowiadaniu ludności, która informowała p. Bierniakowicza, było dużo przesady i nie prawdy. Wieś Mereckie, jak nas zapewniali władze powiatowe, nie miała na sumieniu w ostatnich trzech latach ani jednego rabunku lub morderstwa z chęci zysku, o latach poprzedzających to „trzylicie”, nie za siegaliśmy informacji u władz. Ludność „merecka” natomiast zapewnia, że wogóle w ostatnich kilkunastu latach prowadziła się niemal wzorowo pod tym względem, nie biorąc pod uwagę wypadku zabójstwa z zazdrości, co może się zdarzyć w „najporządniejszym towarzystwie”. Trzeba stwierdzić wbrew plotkom, że wieś Mereckie nie trudni się „przemysłem zbójnickim” i policja powiatowa nie ma z nią kłopotu. Zresztą nie wątpimy, że gdyby nawet w powiecie istniało coś podobnego, to by energia i zaradczność policji w krótkim czasie przywróciłaby spokój i bezpieczeństwo — tym bardziej, że ma kierownika na wysokości zadania.

P. Bierniakowicz czerpał informacje głównie we wsi Szubniki. I trafil fatalnie. Informowano go niewłaściwie pod świeżym wrażeniem sińców i wybitych okien na weselu po Bożym Narodzeniu. Mówili to, co im leżało na sercu, to sobie wyimaginowali; to, co może niejedną z nich życzył „miareckim” za obolałe guzy.

DAJEMY SATYSFAKCJĘ.

W ziemie znaleziono zmarznętego mieszkańca wsi Zialeziki śp. Zialezickiego „amerykańca”. Komisja lekarska stwierdziła niewątpliwą fakt zamrażnięcia. O rabunku nie mogło być mowy. Dla niektórych jednak oschłystych nieprzyjaciół „mereckich” zestawienie faktów — „pogrzeb Boga” — „bezbożnicy” i „trup w lesie” — pozwoliło snuć domysły i stwarzać argumenty w rodzaju „oni nie wierzą w Boga, co im znaczy zabić człowieka”.

Zdarzało się także, że wieśniak po sprzedaży wiewpra w Głębokim przepijał część lub całość pieniędzy w szynku, a bojąc się krzepkiej ręki swej połowicy, opowiadał jej lub nawet policji o napadzie rabunkowym w lesie. Oczywiście rabusiów nie mógł wskazać. Policja wykrywała symulację. Płotka jednak miała zer, rzucała podejrzenie na „mereckich bezbożników”.

Starsze pokolenie na wsi naszej jest niezwykle łatwowierne i ma swoję satysfakcję i jednocześnie spełnia którąś podaje nieraz jako pewność rzeczy absurdałne.

Wsi Mereckie należy się satysfakcja. Sprostowaniem plotek dajemy tej satysfakcję i jednocześnie spełniamy przyrzeczenie, że o prawdziwości informacji podanych wtedy będziemy jeszcze pisali. Wiemy teraz dlaczego zrobiła się plotka krzywdząca „mereckich”.

Opini wsi najwięcej zaszkodził niesamowity pogrzeb, zorganizowany może przez garstkę „parszywych owiec” lecz rzucający cień na całą wieś. Ludność okoliczna miała podstawy nie mieć zaufania do wsi, która pochowała Boga. Włod.

Otwory do całowania

Klub pospółkowych kobiet w Atenach ogłosił zamienną uchwałę: rękawiczki będą odpał posiadały otwór, przez który panowie będą mogli całować rączki pań. Zarząd zwrócił się już do wszystkich wytwórni rękawiczek z tem, by zechciały uwzględnić postulat pań i wykonać rękawiczki z małymi otworami poprzez które każdy dżentelmen jest zobowiązany ucałować dłoń pani.

Posłanowanie klubu Greczynek wywołało ogromną burzę w sferach towarzyskich, stanowiąc główny temat rozmów. Ważne zagadnienia polityki wewnątrz zbłądły przy sprawie całowania rączek. Ze szczególnie ostrym protestem

wystąpiły zrzeszenia lekarskie, domagając się od władz ingerencji i zakazu wyrobu rękawiczek z otworami. Lekarze swoje stanowisko motywują względami higieny i łatwością przenoszenia się zarazków.

W odpowiedzi na to postępowanie pani demonstracyjnie noszą rękawiczki z otworami, pokazując się w nich na licznych przyjęciach i wycieczkach. Do grona klubu należą małżonki dygnitarzy i wybitnych urzędników, zajmujących w hierarchii państwowej poważne miejsce. Na widok tych osób cichą dysputy i spory. Panowie z wdziękiem podchodzą do pań i ministrowej lub prezesowej, całując ją z uszanowaniem w dziurkę rękawiczki.

Najmłodszy wynalazca na świecie

Gdzie? Oczywiście w Ameryce, w urzędzie patentowym w Nowym Jorku zarejestrowany został w tych dniach interesujący pomysł. Chodzi o składany wieszak dowcipnie skonstruowany. Próby z wieszakiem dowiodły, że jest to bardzo praktyczny przyrząd, który łatwo znaleźć zastosowanie. W urzędzie przypuszczano, że projekt i model skonstruowane zostały przez łachowca, inżyniera. Tym większe było zdziwienie, gdy z załączonego listu okazało się, iż autorem projektu jest... 6-letni chłopiec, Jordan Bierman, z New Rochelle. W ten sposób Ameryka zdobyła rekord w dziedzinie wieku wynalaz-

ców, posiada bowiem najmłodszego wynalazcę na świecie. Mały Bierman jest istotnie cudownym dzieckiem na polu techniki i jego projekty są przedmiotem podziwu fachowców.

Mount Everest zdetrzonizowany

Czy Mount Everest liczący 8840 metrów wysokości jest istotnie najwyższym szczytem górskim na świecie? Znany badacz Tybetu, podróżnik Harrison Forman, twierdzi, że tak nie jest i że w głębi północnego Tybetu, w niedostępnym łańcuchu górskim znajduje się szczyt wyższy od Mount Everestu. Góra ta nosi nazwę „Amna Machin” w języku tubylców i liczy 100 metrów więcej niż Mount Everest. Forman zamierza zorganizować ekspedycję na góry, która by zapomocą pomiarów triangulacyjnych potwierdziła słuszność jego przypuszczeń. Amny Machin ma być sfotografowana jako konkurentka najwyższej doład góry na świecie.

Od Administracji

1) Przy wypełnianiu przekazów prosimy o czytelne podawanie imienia, nazwiska i adresu oraz o wytnięcie nienie na odwrocie, na jaki cel pieniądze są przesyłane — prenumerata, ogłoszenia i t. p.

2) Przy komunikowaniu nam o zmianie adresu prosimy podawać obok adresu nowego także i adres

dotychczasowy, gdyż spis prenumeratorów prowadzony jest nie według nazwisk, lecz według miejscowości (poczt.).

3) O przerwie i zaprzestaniu prenumeraty prosimy zawiadomić naszą administrację, lub zwracać bezzwrotnie pismo pod naszym adresem z dopiskiem „Nie przyjęto”.

przy ul. Niedźwiedziej oraz krzyż powstańca z r. 1863.

W najbliższej okolicy Smorgoni przy trakcie wilejskim znajduje się pobożowisko z wysokim krzyżem pamiątkowym wzniesionym przez obywateli m. Smorgoni. W kolanie rzeki Gierwlatki znajduje się cmentarz żołnierski. Przy trakcie żodziskim znajduje się również wspólny cmentarz żołnierski.

Dalsze okolice miasta posiadają mnóstwo pamiątek historycznych i etnograficznych. Na południe traktem krewskim dotrzemy do wsi Sućkowo, gdzie znajdują się ruiny b. klasztoru Bazyliański (12 km od S.) a na 23 km dotrzemy przez malowniczą okolicę do historycznego Krewa z ruinami zamku krewskiego, wzgórzami i nowo wybudowanym, drewnianym stylowym kościołem katolickim. Z Krewa na zachód nie daleko do Borun z historycznym klasztorem i kościołem.

Inny trakt t. zw. bienicki prowadzi na południe od Smorgoni do Bienicy, Doubuciszek z meczetem tatarskim oraz ciekawym cmentarzem muzułmańskim i Łoska, z drewnianym kościołem oraz historyczną górą.

W Łosku znajdować się miała pierwsza drukarnia na ziemi wileńskiej. Okolica Łoska bogata jest w kurhany.

Traktem oszmiańskim dotrzemy do Soli, z pięknym nowo zbudowanym kościołem, zwiedzić możemy cmentarz żołnierski, ciekawą kaplicę oraz wzorowy dwór Soli nad rz. Oszmianką. Do miasteczka Żuprany stąd nie daleko. Tu znajduje się kościół gotycki, na cmentarzu grobowiec-pomnik zabitego przez bolszewików proboszcza Knobelsdorfa. Ze wzgórza, dominującego nad miasteczkiem, roztacza się przepiękny widok na osiedle i okolice. Żuprany były dziedzictwem Radziwiłłów, później przeszły do Hutten-Czapskich.

Traktem mołodeczańskim dojeżdżamy do Zalesia rezydencji ks. Michała Kleofasa Ogińskiego twórcy polonezów i wielkiego miłośnika sztuki. Pałac i ogród pałacowy z świątynią klasyczną i kamieniami pamiątkowymi warte są zwiedzenia.

Traktem wilejskim i jego odnogą dojeżdżamy do Wojstomia (22 km od S.) z dala widocznym grodziszczem przedhistorycznym, drewnianym kościołem oraz cmentarzem, na

którym znajduje się szereg grobów znakomych i zasłużonych dla Wileńskiego mężów m. i. Ignacego Chodźki, autora Pamiętników Litewskich oraz meteorologa Apolinarego Pietkiewicza.

Traktem żodziskim (23 km od S.) dojeżdżamy do Danuszewa, o którym była już wyżej mowa, do Żodzisk z klasztorem-palacem oo. Jezuitów, historycznym kościołem oraz kapliczką, z malowniczymi brzegami Wilii i kamieniami, o których krąży różne legendy i kurhany. W pobliżu Oszmiancu znajduje się kapliczka z cudownym obrazem Matki Boskiej Kurhańskiej oraz malowniczo położone stacje Męki Pańskiej.

Dość pamiątek mniejszych pominiemy z braku miejsca, jednak ciekawy turysta, ciekawy miłośnik krajoznawstwa w czasie swych wędrówek w zetknięciu się z ludnością miejscową dowie się jeszcze mnóstwo ciekawych legend i zobaczy dalsze zabytki. Czyż jednak mało tych zabytków wyliczyliśmy? Czy nie warto pokusić się choćby dla tych i przyjechać na kilka dni do Smorgoni?

Zwolennik krajoznawstwa i turystyki na pewno takiej wycieczki nie pożałuje.

Wytyczne na przyszłość.

Rzuciliśmy na wstępie nową myśl, stworzenia ze Smorgoni ośrodka turystyki. Na pewno będą sceptycy, którzy z niedowierzaniem czytać będą niniejsze słowa i z góry powiedzą, że realizacja takiej rzeczy jest niemożliwa. Jednak odrzucmy myśli wszelkich sceptyków i ludzi słabej woli i rozstrzygniemy realnie owe zagadnienie. Aby ono należycie zostało urzeczywistnione, należało by przede wszystkim stworzyć w Smorgoniach ekspozyturę Zw. Propagandy Turystyki albo oddział Polsk. Tow. Krajoznawczego albo wręcz sekcję przy miejscowej Lidze Morskiej i Kolojalnej, która by weszła w kontakt z odpowiednimi władzami wojewódzkimi i turystycznymi i projekt ten realizowała. Związek Propagandy Turystyki Wileńskiej mógłby skierować tu turystów, opracować odpowiednią trasę zwiedzenia i w ten sposób przyczynić się do lepszego i gruntowniejszego zapoznania się przez rzeszę letników i turystów Smorgoni i okolicy. Wska-

zanem było by również odpowiednie popularne wydawnictwo — przewodnik, które by owe, wymienione miejscowości pod względem historycznym i krajoznawczym odpowiednio opracowało. Materiałów historycznych i etnograficznych znajdzie się dość, również odpowiednich fotografii, ilustrujących podobne popularne wydawnictwo, znaleźć się powinien tylko nakładca. Przy tej sposobności nadmienić musimy, że w Smorgoniach nabyć można szereg kartek widokowych, które przedstawiają widoki naszego miasta i okolicy. Jednak należało by wydać serię bardziej regionalną.

Turysta-wędrownik, zabłądziwszy kiedykolwiek do Smorgoni i okolicy, zapoznawszy się bliżej z mieszkańcami tej ziemi, zwiedziwszy ciekawy targ tygodniowy i pamiątki historyczne naszego grodu, będzie najlepszym propagatorem naszego miasta i przyczyni się do rewizji mniemania, że w Smorgoniach jeszcze niedźwiedzie po ulicach chodzą.

Aw.

SZKOŁY ZAWODOWE

Liceum administracyjne

Dolychczasowa organizacja szkolnictwa zawodowego miała poważną lukę wynikającą z braku szkół, przygotowujących pracowników do administracji państwowej i prywatnej. Istniejące szkoły handlowe różnych typów spełniały wprawdzie to zadanie, jednak w stopniu niedostatecznym, odbiegającym znacznie od stawianych wymagań, z powodów programowych, nie uwzględniających w szerszym zakresie przedmiotów i wiadomości z dziedziny administracji. Mając na celu, zgodnie z zasadniczą linią programu, kształcenie i wychowanie kupca, szkoły te nie spełniały całkowicie roli, do której zostały powołane, nie zaspakajały również istniejących potrzeb w dziedzinie administracji.

Nowy ustrój szkolnictwa rozwiązuje to zagadnienie w sposób zasadniczy, a mianowicie dzieli licea na handlowe i administracyjne, z których jedno mają kształcić kupców oraz handlowców na odpowiedzialniejsze stanowiska, drugie zaś pracowników do administracji państwowej i prywatnej. Ten wyraźny podział stwarza duże możliwości dobrego wykształcenia młodzieży w ściśle obranym kierunku, zwłaszcza, iż zarówno licea administracyjne jak i handlowe będą rozporządzać wyspecjalizowanym materiałem uczniowskim o określonych celach i aspiracjach.

Sprawa uruchomienia szkół, mających na celu przygotowanie wykwalifikowanych kandydatów do różnych działów administracji państwowej, jak: samorząd, kolej, poczta, skarbowość, oraz różnych jednostek gospodarczych, staje się sprawą potrzebną i pilną. Szczególnie Ziemia Północno-Wschodnie, mające duży odsetek mniejszości narodowych, wymagającą pracowników, obznajomionych ze specyficznymi warunkami miejscowego życia gospodarczego i społecznego. Muszą to być pracownicy, którzyby stanowili ogólnie między władzami, a ludnością miejscową, którzyby umieli swoim zachowaniem podnieść autorytet państwa, oraz lojalność jego mieszkańców. Tak przygotowanych pracowników może dać tylko szkoła, która sobie ten cel nakreśli.

Od przyszłego roku szkolnego powstanie na terenie państwa polskiego pięć liceów administracyjnych. Jedno z tych liceów powstanie w Wilnie na miejsce dzisiejszego Instytutu Nauk Handlowo-Gospodarczych. Należy podkreślić, iż do powstania tego Liceum przyczyniło się w znacznym stopniu przychylne stanowisko

władz państwowych, samorządowych i gospodarczych (Województwo, Izba Skarbowa, Dyrekcja Kolejowa i Poczłowa, Izba Przemysłowo-Handlowa i inne).

Liceum Administracyjne w Wilnie będzie koedukacyjną szkołą trzyletnią z trzecim rokiem specjalizacji na wydziałach samorządowych i skarbowych. Trzeci rok specjalizacji nie jest obowiązkowy. Uczniowie Liceum Administracyjnego po dwóch latach nauk uzyskują prawo wstępu do wyższych zakładów naukowych po krewnego zawodu narówni z absolwentami Liceów Ogólnokształcących. Do szkół wyższych innego kierunku absolwenci mogą być przyjmowani po złożeniu wymaganych egzaminów uzupełniających. Te uprawnienia posiadają niezwykle doniosłe znaczenie, gdyż pozwalają narówni z absolwentami Liceów Ogólnokształcących na dalsze kontynuowanie nauki w wyższych zakładach naukowych. W ten sposób uczeń, któryby chciał po dwóch latach zmienić kierunek kształcenia nie będzie napotykał na żadne trudności. Nie zależnie od powyższego, ukończenie 2 lat Liceum Administracyjnego daje uprawnienie drugiej kategorii urzędników państwowych, oraz prawo do skróconej służby wojskowej i prawo wstępu do szkół oficerskich.

Wstęp do Liceum Administracyjnego mają kandydaci w wieku od 16—20 lat

z życia, mający ukończone gimnazjum ogólnokształcące lub 6 klas gimnazjum dawnego typu, lub też 3-letnią czy 4-letnią szkołę zawodową, opartą na 7 oddziałach szkoły powszechnej. Kandydatów z gimnazjum ogólnokształcącego obowiązują egzamin ustny z języka polskiego, kandydatów zaś ze szkół zawodowych egzamin ustny i piśmienny z języka polskiego oraz egzamin z języka obcego oraz matematyki.

Należy zaznaczyć, iż przepisy o przyjmowaniu kandydatów rozszerzają znacznie podstawę przyjęcia do Liceum Administracyjnego, przewidując bowiem przyjmowanie absolwentów szkół średnich z zawodowych wszelkich typów np.: szkół handlowych, technicznych, gospodarczych, rolniczych i t. d.

Ze względu na spodziewany duży napływ młodzieży stosowana będzie selekcja, która umożliwi wydzielenie kandydatów najbardziej odpowiednich.

Wierzmy, iż Liceum Administracyjne, które zasięgiem swym obejmować będzie pięć województw (Wileńskie, Nowogródzkie, Poleskie, Białostockie i Wołyńskie) spełni rolę, jaka mu przypadnie w udziale przygotowując wyspecjalizowanych pracowników do samorządu terytorialnego, do urzędów skarbowych oraz innych działów administracji państwowej i prywatnej.

(M.)

100-lecie Druskienik

Znana miejscowość kuracyjna i uzdrowiskowa Druskienniki położone w woj. wileńskim, ulubione miejsce pobytu Marszałka Józefa Piłsudskiego, jak wiadomo obchodziła w dniu 30 maja r.b. uroczystość 100-lecie istnienia. W związku z tym odbyło się w Druskiennikach uroczyste wmurowanie tablicy pamiątkowej we front dworku, w którym przebywał Marszałek Józef Piłsudski w latach 1928—1930. Uroczystości odświeżenia tablicy, która zgromadziła szereg przedstawicieli wszystkich stowarzyszeń i organizacji z woj. wileńskiego, oraz liczne tłumy osób z pobliskich okolic, dokonał min. Marian Zyn

dram - Kościarkowski, w obecności Marszałka Senatu Aleksandra Prystora. Na zdjęciu naszym —dworek w którym przebywał Marszałek Józef Piłsudski.

Trzynasty milion

Po raz trzynasty odbyło się w dniu 31 maja r.b. ciągnięcie miliona złotych, jako głównej wygranej czwartej klasy 38 Loterii Klasowej.

Tym razem „federalna trzynastka” była niewątpliwie przedmiotem powszechnego pożądania, a przypadła numerowi 104.217, nabytemu w jednej z kolektur lwowskich.

W najbliższej przyszłości podamy szczegółowe informacje o wybranych fortunach, narazie zaznaczamy tylko, iż współwłaścicielami poszczególnych ciwiatek są mieszkańcy Zamościa, Borysławia i Lwowa, pp. S. K., O. G., J. M. i Fr. C., zajmujący rozmaite stanowiska społeczne. Są między nimi kupcy, urzędnicy i robotnicy.

Losowaniem miliona i pozostałych na dzień ten jeszcze innych wygranych, zakończyła się trzydziesta ósma Loteria Klasowa. Ciągnięcie pierwszej klasy następnej, trzydziestej dziewiętej Loterii, rozpocznie się w dniu 22 czerwca i potrwa pięć dni. Da ono możliwość wygrania stu tysięcy, pięćdziesięciu tysięcy, piętnastu tysięcy, dziesięciu tysięcy, pięciu tysięcy oraz wielu innych kwot.

Czas pomyśleć o zaopatrzeniu się w losy tej klasy.

Artysta malarz teatrów mielskich

W. MAKONIK
PROJEKTY WNĘTRZ

(mieszkania, biura, sklepy i t. d.)
Wiwulskiego 6 m. 15, tel. 23-77

Akcja prelekcyjna Macierzy Szkolnej

Kierownik szkoły Macierzy w Gierdużkach w okresie od 12 kwietnia do 12 maja r.b. wygłosił 14 prelekcji, ilustrowanych przeżyciami w miejscowościach — Gierdużki, Egirdy, Szylwy-Bór, Szczucz-Bór gm. jurackiej pow. wołyńskiego.

Pogadanki obejmowały aktualne tematy z nauki o Polsce współczesnej. Słuchacze w liczbie 500 osób wykazali duże zainteresowanie prelekcjami, o czym świadczą żywa dyskusja oraz zaproszenie prelegenta do częstszych odwiedzin z latarnią i przeżyciami.

Strajk w autobusach miejskich Personel techniczny okupuje warsztaty Tommaku

Wczoraj Wilno zostało zaskoczone strajkiem okupacyjnym w przedsiębiorstwie miejskiej komunikacji autobusowej „Tommak”. Rano wozy nie wyjechały na miasto. Wilnianie, przyzwyczajeni już do korzystania z komunikacji autobusowej, naprótno tracili wiele czasu na wyekskwiwanie.

Strajk wybuchł z powodu nieuwzględnienia przez dyrekcję „Tommaku” żądań pracowników 20 proc. podwyżki płac. Pracownicy techniczni, jak już o tym pisaliśmy, wysunęli to żądanie w końcu kwietnia, powołując się na zaszczerzenie w umowie zbiorowej, która przewidywała tę podwyżkę w razie poprawy koniunktury. Pracownicy stoją na stanowisku, że poprawa koniunktury nadeszła. Za podwyżką zaś płac przemawia jeszcze zwykła koszt

ów utrzymania.

Dyrekcja wileńska nie zajęła w tej sprawie żadnego stanowiska, ponieważ jest całkowicie zależna od swolch władz centralnych w Szwajcarii. Nie wykazała też żadnej inicjatywy w kierunku przyspieszenia wyjaśnienia sytuacji. Dopiero po upływie miesiąca od wysunięcia żądań przez robotników, zaczęto zbierać materiał dla scharakteryzowania poziomu kosztów utrzymania i zwykły płac pracowników w innych przedsiębiorstwach w Wilnie. Materiał ten był potrzebny centrali szwajcarskiej dla powzięcia decyzji.

Pracownicy techniczni Tommaku są rozżaleni na wileńską dyrekcję, która nie posłała im na spotkanie i nie przyczyniła się do przyspieszenia wyjaśnienia sytuacji. Ubiegłej nocy odbyło się walne zebranie

personelu technicznego, na którym postanowiono rozpocząć strajk okupacyjny i kontynuować go aż do uwzględnienia żądań podwyżki płac. Przeszło 180 pracowników okupowało następnie warsztaty Tommaka przy ul. Legionowej i po wladomilo o swojej decyzji Inspektora Pracy.

W Inspektoracie Pracy odbyła się w godzinach południowych konferencja, na której szukano możliwości jaknajbardziej zlikwidowania załagru. Okazało się jednak, że dyrekcja wileńska bez aprobaty centrali szwajcarskiej nie może o niczym decydować i niczego, co mogło przyspieszyć zakończenie strajku, postanowić nie może.

Dyrekcja Tommaku próbowała nawiązać telefonicznie kontakt z dyrekcją w Szwajcarii, lecz próba ta nie powiodła się wobec nieobecności członków zarządu w biurze. Dział ma być znowu podjęta próba skomunikowania się telefonicznie ze Szwajcarią. Dyrekcja wileńska będzie prosiła o pewną swobodę w działaniu.

Inspektorat Pracy wysuwa propozycję oddania załagru komisji arbitrażowej.

Należy spodziewać się, że dzisiejszy dzień przyniesie wyjaśnienie sytuacji. (w)

Dorożkarze cieszą się

Strajk autobusów wileńskich wywołał żywy odruch zadowolenia wśród dorożkarzy, którzy zniecierliwieni „Arbony” robili stałą konkurencję. Gdy z ulic miasta znikły autobusy, dorożkarze i szoferzy tak sówali byli jedyni, którzy ucieszyli się ze strajku. Dorożki cieszyły się dużym powodzeniem, to też dolychczasowe „wyceny” ceny za kurs podskoczyły w górę.

Kurjer Sportowy

Przed meczami z piłkarzami Francji

W piątek wieczorem przyjedzie do Wilna dawno zapowiadana egotyeczna drużyna piłkarska z Bordeaux. W zespole francuskich piłkarzy wy-

stąpi na środku ataku murzyn Gongon, a ponadto dwóch Arabów: Boum (lewoskrzydłowy) i Mispfa (prawy łącznik). Drużyna francuska w Wilnie rozegra dwa mecze towarzyskie. Pierwszy mecz odbędzie się z Makabi, na stadionie przy ul. Wiwulskiej, a w drugim dniu pobytu w Wilnie, to znaczy w niedzielę Francuzi grać będą w Wilnie z Wojskowym Klubem Sportowym Śmigły. Mecz ten odbędzie się na stadionie reprezentacyjnym przy ul. Werkowskiej.

Mecze te budzą w Wilnie ogromne zainteresowanie. Piłkarstwo polskie z Francją ma bardzo luźne stosunki sportowe. Nie wiemy więc nie konkretnego o przyjeździe do nas drużyny, ale powiedzieć możemy jedno, że murzyn Gongon wniesie niewątpliwie dużo inicjatywy, że będzie najszybszym graczem na boisku, chociażby z tego tylko względu, że jest

murzynem, a wiemy, że murzyni, że czarni ludzie posiadają rekordy światowe w biegach krótkich.

Arabowie też zapewne nie będą powolni, a Francuzi dopełnią całości. Zapewne drużyna jest dobrze zgrana z sobą, a pod względem technicznym stoi na wysokim poziomie. Piłkarze, którzy do nas przyjeżdżają są mistrzami pierwszej ligi amatorskiej Francuskiego Związku Piłkarskiego. Wynika z tego, że mecze będą ciekawe i że nasi piłkarze będą mieli ciężką przeprawę.

Makabi jak również i WKS. Śmigły wystąpią niewątpliwie w najsilniejszych składach. Ze względu na to, że mecze te budzą ogromne zainteresowanie, przeto kierownictwo zawodów podaje do wiadomości, że w kilku punktach miasta Wilna uruchomiono kasy przedsprzedaży biletów wstępu.

Apel harcerzy

Harcerze! Z chwilą rozpoczęcia się letniego sezonu sportowego, a więc obecnie przed okresem wakacyjnym, harcerze—harcerki muszą rozumieć znaczenie ćwiczeń, mających na celu zarówno rozrywkę, jak i fizyczny rozwój organizmu.

Niemna jednak takiego sportu, któryby nie był związany z pewnym ryzykiem dla zdrowia, chociażby z tego prostego względu, że sport wzbudza ambicję sportowca, pragnienie wyróżnienia się wobec innych w większej zręczności, a szczególnie w wytrzymałości. Ambicje te są nieraz przesadne, stanowią własne źródło ryzyka i nieracjonalny rozwój fizyczny.

Żeby temu zapobiedz, więc my harcerze zapisujemy się do własnego „Harcerskiego Klubu Sportowego”, żeby móc przy pomocy fachowych instruktorów raniej przy ramięciu uprawiać ten czy inny rodzaj sportu. Harcerski Klub Sportowy pomimo niedawnego założenia (6 miesięcy) jest w pełnym swoim rozwoju, posiada kilka czynnych sekcji:

piłki ręcznej, sekcję lekkoatletyczną, wioślarską, pływacką i inne.

Harcerze i Harcerki pamiętajmy, spotykajmy się na treningach.

O szczegółach dowiedzieć się można w Komendzie Chorągwi Harcerzy, ul. Ostrobramska 7 m. 2, we wtorki i piątki.

Zebranie pływaków

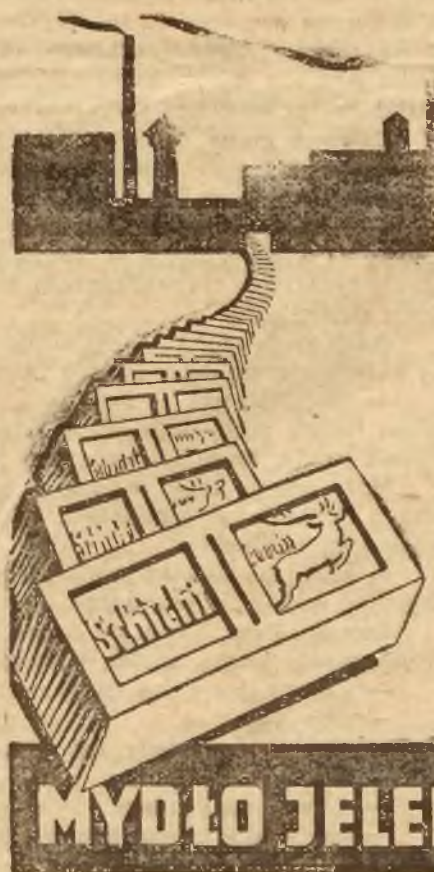
4 czerwca br. odbędzie się o godz. 16 w lokalu świetlicy Okręgowego Ośrodka WF, Wilno, ul. Ludwisarska Nr. 4 Zebranie pływackie z następującym porządkiem dziennym:

1) Zapoznanie się z kalendarzykiem sportowym na rok 1937. 2) Sprawa organizacji Wydziału Sędziowskiego. 3) Kurs

chwów (sprawa basenu). 5) Zapoznanie ze stanem finansowym Wydziału. 6) Sprawa zakazu wyjazdów łodziami sportowymi bez zaświadczeń. 7) Propaganda odznak pływackiej. 8) Wolne wnioski.

REKORD POLSKI

500 kawałków
co minutę

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

WYRÓB KRAJOWY

... 500 kawałków mydła co minutę produkują zakłady SCHICHT, LEVER w Warszawie. Tylko ogromne uznanie jakim się cieszy mydło Jeleń Schicht umożliwia zdobycie tego rekordu, a na takie uznanie zasłużyć może tylko rzeczywicie dobre mydło.

W tym momencie znalazłam pudełeczko z włosami, jasnym falującym włosami, i zapatrzyłam się w siebie bez pamięci. Dopiero kiedy w jeszcze mroczny korytarz wdarła się woń śniadaniowej kawy, która przyniosła mi świadomość zaczynającego się złego dnia, odetchnęłam głęboko i zrozumiałam nagle, że wziętam na swoje sumienie wielki ciężar. Ale, niech to nikogo nie oburzy, nie ta rozmyślna kradzież tak mi się wydała. (D. C. 11)

Herszt „Złotego Sztandaru” i dwaj jego synowie aresztowani

Sprawcy zamordowania „Napoleona” nad brzegiem Wilii

W uzupełnieniu szczegółów, dotyczących zamordowania wileńskiego gangstera Kolpukolosa. — podajemy nazwiska aresztowanych sprawców mordu. Są nimi Zelik Lewinson, były herszt „Złotego Sztandaru” i organizator głośnego w swoim czasie porwania synka właściciela lombardu „Kresowia”, dwaj jego synowie Izaak i Chaim oraz słynny ongiś włamywacz Abram Ritt, który ostatnio porzucił swój poprzedni „fach” i stał się zawodowym przemysłowikiem.

„DNO” WILEŃSKIE.

Zabójstwo gangstera „Napoleona” nie jest zbrodnią odzwyczajną. Łączy się ona z całym szeregiem zabójstw, napadów, zamachów rewolwerowych, prowokacji i szantażów, jakie popełniano od 10 lat. Aczkolwiek — jak to wynika z dotychczasowego dochodzenia, Kolpukolosa zamordowano, jako rzekomego konfidenta brygady przemysłowej KOP-u — to jednak ostatni mord jest dalszym ciągiem zbrodni dokonanych na tle zacieklej zemsty i konkurencji pomiędzy członkami byłego „Brudera Rajpu”, a członkami byłego „Złotego Sztandaru”.

Wileńskie „dno” od wielu lat posiadało pięć złodziei, włamywaczy, zabójców i przestępców wszelakiego autoramentu, osobliwy typ zbrodniarza. Byli to gangsterzy, którzy „trudnili” się wyłącznie terorem, uprawianym w stosunku do wszystkich innych przestępców. Klasycznym przykładem tego rodzaju gangstera terroryści był legendarny już w świecie złodziejskim osobnik, znany w melnach pod przezwiskiem „Angliczan”.

KARIERA I ŚMIERĆ „ANGLICZANA”.

Był to mężczyzna o atletycznej budowie ciała. Wysoki, barczysty, o ogromnej sile. Nosił zawsze szeroką „rubachę”. Ta le okazywał srebrny pas. Za cholewą zawsze miał duży nóż który był widomym znakiem jego władzy.

W sferach złodziejskich „Angliczan” był królem. Sam nigdy nie kradł, lecz z każdej dokonanej kradzieży, z każdego włamania otrzymywał znaczną część łupu. Oporni płacili mu za to życiem. Stęrz przestępcy zeznawali w policji, że dla „Angliczana” zamordować jednego z swych kolegów znaczyło tyle, co dla przeciętnego człowieka zabić muchę.

„Angliczan” był pierwszym gangsterem „dna” wileńskiego. Zginął on z ręki terroryzowanych. Po całym szeregu nieudanych zamachów nożowych pewnego razu zaproszono go na grę w karty i przy tej okazji oddano do niego szereg strzałów rewolwerowych. Na razie zdawało się, że tego potężnego cielska nie biorą nawet kule. Z przetrzeconą klatką piersiową, z przedziurawioną głową, śmiertelnie ranny gangster wybiegł jeszcze na ulicę i przebiegł z kilkadziesiąt kroków, zanim runął martwy na ziemię.

„Angliczan” był prototypem „gangsterów” wileńskich. Miał następnie naśladowców aż wreszcie utworzyła się cała banda na czele której stanął Zelik Lewinson, znany pod przezwiskiem „Chana Bobkes” oraz niejaki Wajcluk, znany pod przezwiskiem „Orki Setki”. Przez szereg lat policja nie mogła sobie poradzić z tą bandą. Banda liczyła ponad 300 członków, posiadała dobrą organizację, ba nawet... Kasę Samopomocy. Przed jedenaściami laty jednak bandę zrozgnano. Herszt osiedlił w więzieniu. Po odzyskaniu wolności, obaj udali się do Kowna, gdzie dokonali włamania do jednego z banków. Po powrocie z Kowna pomógł im „Orka Setka”, a „Chana Bobkesem” wynikiły nieporozumienia.

„ŚWIĘTA WOJNA” DWÓCH BAND

Zatarg ten zamienił się w „świętą wojnę” dwóch band, obfitujących w cały szereg krwawych zbrodni, zamachów i łód. Bandy w wielu wypadkach usiłowały na wet wykorzystać policję dla celów swej zemsty. Nastąpił szereg zabójstw. Padał z rąk morderców członkowie to jednej to drugiej bandy. Policja łoczyła z nimi nieustanną walkę, aż wreszcie oba obozy rozgnano. Nie rozgnano jednak „dynastji” złodziejskiej. Pomiedzy poszczególnymi członkami zatarg trwał dalej. Zamordowany gangster „Napoleon”, który chciał nieudolnie koplować słynnego „Angliczana” — należał do przyjaciół „Orki Setki”. Był to wystarczający powód, by obudzić gorącą nienawiść w sercach zwolenników Lewinsona. Doszły do tego nowe okoliczności.

PRZEMYSLNICY.

Członkowie bandy Lewinsona zmieniłi ostatnio swe zajęcia. Włamanie i wy muszanie nie stanowiły już ich głównego źródła utrzymania. Zaczęli oni uprawiać przemysł. Jeden z członków tego obozu,

włamywacz Abram Ritt, całkiem porzucił poprzedni „fach” na przemysł zaś dorobił się szybko wielkiej fortuny i uważano go za człowieka bardzo bogatego.

Niedawno Ritt miał szereg wysp. Pojeżdżenie padło naturalnie na zwolenników „Orki Setki”. Zaczęto węszyć donosy, że fortunny naśladowca „Angliczana” — „Napoleon” sam rozgłaszał o sobie, że jest konfidentem i „wysypuje” — po stanowiono go zgładzić.

Krytycznego dnia jeden z synów Lewinsona od samego rana czekał na „Napoleona”, a spoikawczy go na ulicy, wszczął rozmowę. Były to pertraktacje. Następnie zaproszono „Napoleona” do knajpy. Tam połała się wódka. W nocy zaślagnęto go wreszcie na cichy brzeg Wilii i tam zamordowano.

Morderca i jego wspólnicy nie przypuszczali, że zbrodnia zostanie tak szybko ujawniona. Świadczy o tym fa okoliczność, że po zabójstwie ułożyli się spokojnie do snu w jednej z meln na Antoko.

kołu. Policja jednak natrafiwszy na świeży ślad, wtargnęła do melny.

WYPIERAJĄ SIĘ WINY.

Nie należy do zwyczajów tych „synów dna” przyznawanie się do winy. To też wszyscy czterej zatrzymani uporczywie nie przyznają się do zbrodni, twierdząc, że padli oni ofiarą wroglej bandy która wszystko upozorowała, by ich zgnać bł.

Policja jednak znalazła się w posiadaniu wielu danych, świadczących, że zbrodnia nad brzegiem Wilii popełnili właśnie oni.

Wczoraj wszyscy aresztowani zostali przekazani do dyspozycji sądownego śledczego, z polecenia którego herszt Lewinsona, jego dwóch synów oraz Abram Ritta, osadzono w więzieniu na Łukiszczach.

Dochodzenie w tej sprawie nie zostało jeszcze ukończone. (c)

KRONIKA

CZERWIEC

3
Czwartek

Dzis Erazma.
Jutro Aleksandra.

Wschód słońca — g. 2 m. 50
Zachód słońca — g. 7 m. 43

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie z dn. 2.VI 1937 r.

Cisnienie — 792

Temp. średn. +11

Temp. najw. +14

Temp. najn. +6

Opady — 5,0

Wiatr — połud

Tend. barom — spadek

Uwagi: chmurno. Przelotne deszcze.

WILEŃSKA

DYZURY APTEK.

Dzis w nocy dużerują następujące apteki:

1) Jundzilla (Mickiewicza 33); 2) Mańkowiec (Piłsudskiego 30); 3) Chrościckie go i Czaplińskiego (Ostrobramska 25); 4) Filemonowicza i Maciejewicza (Wielka 29) i Sarola (Zarzecze 20).

Ponadto stale dyżerują apteki: Paka (Antokolska 42); Szanłyra (Legionów 10) i Zajackowskiego (Witoldowa 22).

HOTEL EUROPEJSKI

Pierwszorędny. — Ceny przystępne
Telefony w pokojach. Winda osobowa

KOŚCIELNA.

— Uroczysta procesja ku uczczeniu Najświętszego Serca Jezusa. Ku czci Najświętszego Serca Jezusa odbędzie się w piątek 4 bm uroczysta procesja. Procesja wyruszy z kościoła św. Kazimierza po niezaparach o godz. 17.30 i uda się do kościoła s.s. Widytek. Procesja przeciągnie ulicami: Wielką, Ostrobramską i Piwną.

W kościele ss. Widytek odprawione zostanie uroczyste nabożeństwo, po ukończeniu którego procesja powróci do kościoła św. Kazimierza na uroczyste „Te Deum”.

ADMINISTRACYJNA.

— Kary administracyjne. Starosta Grodzki Wileński ukarał w trybie administracyjno-karnym:

za użyczenie lokalu do gry hazardowej w karcie Franciszka Pawiela (Tatarska 12) miesiącem aresztu bezwzględego.

za tajny ubój — Josefa Jalsa (Gęsia 11) i Dawida Engora (Szybszkińska 21) po 1 miesiącu aresztu bezwzględego;

za antysanitarny stan fabryki wód gazowych — Mejerę Krzywickiego (Jałkowska 6) grzywną zł. 100 z zamianą na 30 dni aresztu;

za antysanitarny stan składu aptecznego — Sonię Berstlin-Macher (Jałkowska 1) grzywną zł. 100 z zamianą na 30 dni aresztu;

za bezprawną budowę domów — Lejbę Bulkina (św. Filipa 1) grzywną zł. 200 z zamianą na 2 miesiące aresztu;

za handel w godzinach zakazanych — Stanisława Tuczyskiego (Mickiewicza 11) 30 dniami aresztu bezwzględego.

MIEJSKA

— Jeszcze jedno posiedzenie Rady Miejskiej. Jak się dowiadujemy, przed feriami letnimi ma się odbyć jeszcze jedno plenarne posiedzenie Rady Miejskiej.

Posiedzenie to prawdopodobnie zwołane zostanie w drugiej połowie bieżącego miesiąca.

— Eksmisje mieszkaniowe trwają. Eksmisje mieszkaniowe na terenie Wilna nie ustają. Nie ma dnia, by nie zanotowano chociażby kilku eksmisji. Wyeksmislowanym przychodzi z pomocą wydział miejskiej opieki społecznej, udzielając im drobnych pożyczek na wynajęcie nowego mieszkania.

W ciągu ubiegłego miesiąca wyeksmislowano około 50 rodzin.

— Ulgi taryfowe elektrowni miejskiej. Celem pozyskania odbiorców prądu elektrycznego w okresie letnim, oraz podniesienia wydajności kotłowni i maszyn, które w tym okresie są mało obciążone magistrat postanowił zastosować ulgową taryfę za energię motorową dla cegielni jako przedsiębiorstw sezonowych.

Ulgowa taryfa wynosi 21 groszy w godzinach dziennej i 30 groszy w godzinach wieczornych. Za zużycie roczne do 1000 kłw. oraz 10 groszy w godzinach dziennej i 25 groszy w godzinach wieczornych za zużycie do 150.000 kłw. rocznie.

SPRAWY SZKOLNE

— Prywatna Koedukacyjna Szkoła Powszechna Stowarzysz. „Rodzina Wojskowa”, Mickiewicza 13, przyjmuje zapisy dzieci wojskowych i cywilnych codziennie od godz. 11 do 13.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

— Zarząd Koła Wileńskiego ZOR, po niedawnej swych członków.

cu czerwca wszyscy mogą wziąć udział w strzelaniu z karabinów wojskowych. Zbiórka w Kole w dniach 13 i 20 czerwca rb., o godz. 7 rano oraz w dniach 12, 19 i 26 czerwca rb., o godz. 17. Amunicja bezpłatna. Należy zapisać się osobiście w Kole — lista u wóznego Możejki, lub listownie.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Komunikat Związku Pań Domu. W piątek 4 bm. o godz. 17 w sali Zamkowa 8—1 dr. J. Bortkiewicz — Rodziewiczowa wygłosi odczyt na temat „Hygiena wieku przejściowego”. Goście mile widziani.

Tamże w dniu 11 bm. odbędzie się ostatnie przedwakacyjne zebranie klubowe (lody)

SPRAWY ROBOTNICZE.

— Nowy związek przy ZZZ. Jak się dowiadujemy przy ZZZ powstał Związek wędliniarzy i jatkarzy. Prawdopodobnie nowy Związek zwróci się do właścicieli wędlin i jatki o uregulowanie warunków pracy i płacy w tym zawodzie i o zawarcie z pracownikami umowy zbiorowej.

ROZNE

— Fałstwowo Żeńskie Gimnazjum Krawieckie w Wilnie ul. Królewska 8 (ogród po Bernardyńskim) przyjmują kandydatki od lat 13 do 17. Kurs nauki trwa 4 lata. Termin składania podań do 1 czerwca. Egzamin dn. 17 czerwca rb. o godz. 8 rano. Obowiązkowe badania psychotechniczne 16 czerwca o g. 8-ej rano.

— SPRZEDAŻ RYB. Spółdzielnia Producentów Ryb w Wilnie z dniem 1 czerwca uruchomiła szósty sklep przy ul. Antokolskiej Nr. 17.

NOWOGRODZKA

— Pożegnanie dr. Błahuszeńskiego. W dniu 1 bm. w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego odbyło się pożegnanie dr. Błahuszeńskiego, przeniesionego na emeryturę naczelnika wydziału pracy, opieki społecznej i zdrowia. W pożegnaniu wziął udział wojewoda A. Sokołowski, wicewojewoda A. Kaczmarczyk, wszyscy naczelnicy wydziałów oraz wszyscy kierownicy oddziałów urzędu wojewódzkiego.

Wojewoda Sokołowski w serdecznych słowach pożegnał dr. Błahuszeńskiego, wyrażając mu w imieniu służby swoje uznanie za rzetelną pracę na dotychczas zajmowanym stanowisku oraz życząc po myślności w dalszych zamierzeniach. Od powiadając, wzruszony dr. Błahuszeński podziękował serdecznie wojewodzie za jego życzliwy słuch i zrozumienie, które ułatwiały mu wykonanie swych zadań i obowiązków.

— Do Łetwy. Dnia 29 maja z wojew. nowogrodzkiego wyjechało do Łetwy na sezonowe roboty rolne 416 robotników, w tym 259 kobiet.

— Zarząd Miejski „eksmituje” stragan. Dzierżawcy straganów na Rynku otrzymali od Zarządu Miejskiego pismo tej treści:

„Zarząd m. Nowogródka powiadamia, iż winien Pan dzierżawiony stragan w ciągu 14 dni przenieść na targowisko bydlące, a gdyby zaś Panu z jakichkolwiek przyczyn to nie dogadzało, należy w ciągu dni 10 takowy zwolnić, klucze przekazać Zarządowi Miejskiemu i otrzymać z powrotem wpłacony czynsz za niewykorzystany czas najmu”.

Pismo doręczone zostało 14 ub. m. Ponieważ dzierżawcy nie zastosowali się do życzenia Zarządu, sprawa skierowana została do sądu o eksmisję.

W międzyczasie właściciele straganów (w tym 13 chrześcijan) chodzili z prośbą o interwencję do starosty i do wicewojewody, a nawet wysłali delegata do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Prośbę swoją uzasadniając tym, że na rynku bydlęcym targ odbywa się zaledwie 2 razy w tygodniu i to nie zawsze, to też nawet jeden stragan nie może tam się utrzymać, a co dopiero 40. Zaproponowano im wtedy place na Racewli, gdzie jest rynek drzewny i posłój furmanek. Z początku niekiedy z nich się zgodzili na to i już 1 bm. mieli przenieść stragany, lecz ulegając wpływom innych, powstrzymali się. Zarząd Miejski postanowił eksmisować na drodze sądowej.

Sprawa nie jest tak prosta, jakby na pozór się zdawało. Wprawdzie Zarząd Miejski żądania swoje opiera na umowie, która przewiduje ewentualność zniesienia straganów na każde żądanie Zarządu, ale bądź co bądź, chodzi tu przecież o egzystencję 40 prawie rodzin, z których większość — to skrajna biedota. Kwestia zniesienia straganów tak ze względów estetycznych jak i praktycznych absorbuje władze miejskie nie od dzisiaj, lecz uważano wprawdzie, że jeżeli już znieść stragany, to razem z halami łałym rynkiem i że w czasie bezrobocia podchodzić należy do wszelkich tego rodzaju inowacji z wielką ostrożnością. Tymczasem na Rynku zaczyna być coraz ciśnień. Obecny więc Zarząd, a właściwie tymczasowy przełożony miasta postanowił sprawę tę rozstrzygnąć jednym radykalnym cięciem chirurgicznym. Stragany mają być zniesione, a na ich miejsce (na Małym Rynku) projektuje się urządzenie przystanku autobusowego, natomiast słynne autogaraże mają być przerobione na hale rybne i inne sklepy.

LIDZKA

— Walny Zjazd Obwodu L. M. i K. W Sali Konferencyjnej Starostwa odbył się doroczny Walny Zjazd Obwodu L. M. i K. w Lidzie.

Zjazd zagałi prezes obwodu p. nacz. Sokołowski, a następnie sprawozdanie o działalności za rok ubiegły złożył p. J. Łuczyski. Ze sprawozdania wynika, iż w ciągu ostatniego roku działalność obwodu była b. ożywna. Obwód liczy na swoim terenie 30 oddziałów, ilość zaś członków wynosi około 2 tys. (Sprawozdanie o działalności Obwodu L. M. i K. za 5-letni okres od r. 1932 do r. 1937 zostało opracowane szczegółowo i wydane drukiem). Zjazd uchwalił budżet i plan pracy na 1937 r. Budżet dochodów i wydatków zamyka się sumą 8,700 zł.

W związku z pracami, które mają być podjęte w roku bieżącym zjazd uchwalił następujące wnioski: wybudować przystanek L. M. K. w Niemnie, fundować tablicę pamiątkową pionierowi idei kolonizacyjnej gen. Orlicz-Dreszerowi, wysłać 3 członków na koszt organizacji na 1-miesięczny obóz L. M. i K. nad jeziorem Na rocz.

Po dokonaniu wyboru władz Obwodu w skład, których weszli przeważnie byli członkowie zarządu z prezesem Sokołowskim, wyłoniony również został komitet obchodu Święta Morza pod przewodnictwem starosty Mikłaszewskiego.

Na zjeździe przewodniczył p. nacz. Celestyn Gałasiewicz, prezes Zarządu Okręgowego L. M. i K. w Nowogrodzku. Jak

RADIO

CZWARTEK, dnia 3 czerwca 1937 r.

6.15 Pieśń; 6.18 Główna; 6.38 Muzyka (płyty); 7.00 Dziennik poranny; 7.10 Muzyka (płyty); 7.15 Audycja dla poborowych; 7.35 Muzyka (płyty); 8.00 Audycja dla szkół; 8.10 Przerwa; 11.30 Poranek muzyczny dla młodzieży szkół średnich z Filharmonii Warszawskiej; 11.57 Sygnał czasu; 12.00 Hejnał; 12.03 Dziennik południowy; 12.15 Ważny rachunek — to pierwsza rzecz — pogadanka dla młodzieży wiejskiej — wygl. inż. Zygmunt Kobylński; 12.25 Koncert orkiestry Wł. Klubu Muz. pod dyr. Wł. Szepeńskiego; 13.00 Popularna muzyka operowa (płyty); 14.05 Przerwa; 15.00 Zespół „The Mermakers” (płyty); 15.10 Życie kulturalne; 15.15 Godziny odcinek prozy; 15.25 Koncert chóru Szkoły Powszechnej Nr. 15 pod dyr. Jadwigi Kubińskiej; 15.45 Wiadomości gospodarcze; 16.00 „Czerwca” — pogadanka; 16.15 Koncert orkiestry dętej Huty „Półkój” pod dyr. Józefa Kalisza; 16.45 Koncerty Lubińska — odczyt; 17.00 Koncert solistów; 17.30 30 lat w służbie sportu polskiego — pogadankę wygłosi Zygmunt Nowkowski; 18.00 Chwilka w jez. litewskim; 18.10 Typy i oryginalne wileńskie — o Bolesławie Balzankiewicz — felieton Jerzego Wyszyńskiego; 18.20 Muzyka polska (płyty); 18.30 Segregacja gra na gitarze (płyty); 18.40 Wł. Paradyk Sportowy; 18.45 Program na piątek; 18.50 Międzynarodowe Zawody Hippiczne — Konkurs Armii Polskiej — Transmisja ze stadionu w Łazienkach; 19.10 Łajkonik — siła poetycko muzyczna; 19.40 Pogadanka o kulturze; 19.50 Wiadomości sportowe; 20.00 Sisy — operetka w 3 aktach; W przerwie Dziennik wieczorny i Wiadomości rolnicze; 22.00 Bitwa o Chorażankę — opowiadanie; 22.15 Koncert kameralny; 22.50 Ostatnie wiad. Dziennika Radiowego. Komunikat meteorologiczny. Przegląd prasy; 23.00 Tańcem (płyty); 23.30 Zakochanie programu. Uwaga! Około g. 23.10 w przerwie muzyki tanecznej „Fruszki na dobranoc”.

TEATR I MUZYKA

MIEJSKI TEATR LETNI W OGRODZIE PO-BERNARDYŃSKIM.

— Dzisiaj we czwartek wieczorem o godz. 8.15 na przedstawieniu po cenach znizonych powtórzenie sztuki „Jutro nie dzieła”.

— Jutro w piątek wieczorem teatr wystąpi z nową premierą sezonu, komedią włoskiej spółki autorskiej Capo i Rossato pt. „Zabiję JA...” w przekładzie Zofii Jachimieckiej, w opracowaniu reżyserskim Maksymiliana Wiskinda, w obsadzie pp. Masłowska, Nierwiecka, Wiczorkowska, Czaplinski, Dzwonkowski, Mrozewski, Staszewski.

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— W dniu dzisiejszym w czwartek wieczorem o godz. 8.15 na przedstawieniu po cenach propagandowych daje powtórzenie pełnej słonecznej pogody i brawurowego humoru, lekkiej komedii B. Forzano „Od wieczora do Poranka” z udziałem W. Scibora i E. Sciborowej — wykonawców ról głównych.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”.

— Występy artystów opery warszawskiej. Niezwykła atrakcja sezonu — przedstawienie operowe z udziałem znakomych artystów A. Szleminskiego, A. Wrońskiego, Z. Dolnickiego, Z. Mossoskiego pod reżyserią B. Folańskiego odbędzie się 4-go i 5-go czerwca.

W piątek ukaże się opera „Cyrulik Sewilski”, w sobotę zaś „Traviata”. Zapowiedź występów słynnych artystów wywołała ogólne zainteresowanie.

Jedna w życiu jest maksyma, której niech się każdy trzyma, Gdy skleroza na cie dybie Zdrowie znajdziesz jeno w RYBIE.

się dowiadujemy, p. Celestyn Gałasiewicz został powołany przez Walny Zjazd Delegatów L. M. i K. w Poznaniu w dniu 7 i 8 maja br., na członka Rady Głównej L. M. i K. Fakt ten jest dowodem, że ziemie Nowogrodzka w pracach Ligi Morskiej i Kolonijalnej zajmują poczesne miejsce.

BARANOWICKA

Powodzeniem publiczności cieszył się raid motocyklowy na trasie Baranowicz — Stomil — Nowogrod — Baranowicz.

Wyniki raidu są następujące: 1) Różnowski Wiktor na maszynie „Sokol”, 2) Ruszkowski na „Royal-Enfield”, 3) Portnoj B. na „BSA”.

— USŁOWANIE SAMOBOJSTWA. Na stacji kolejowej Baranowicz Centralne rzucił się pod przejeżdżający pociąg, w celach samobójczych, 17-letni Michał Romanowski, podnizający z pow. nieświeckiego. W ostatniej chwili służba kolejowa uratowała denatę. Przyczyną rozpaczliwego kr. ku była choroba i brak środków na leczenie. Młodzieńca samobójcę z opieką w Wydziale Opieki Społecznej Zarządu Magistratu.

— PODRZUTEK. Przez nieznaną osobę podrzucone zostało przy ul. Wileńskiej 73 dziecko płci żeńskiej, w wieku 5 miesięcy.

— SKAZANIE WŁAMYWACZY. Sąd Grodzki w Baranowiczach skazał za włamanie, dokonane w kwietniu br. w firmie „Kresowa Spółka Transportowa” (Narutowicza 41), Adolfa Krasowskiego na 6 lat więzienia i pod odbyciu kary na umieszczenie na przeciąg lat 5 w zakładzie dla niepoprawnych; I. Wojsenberga na 2 lata więzienia i 6 miesięcy.

Wiadomości radiowe

ZMIANY W PROGRAMIE LETNIM.

31 maja wszedł w życie letni program Polskiego Radia. W nowym układzie zaobserwują słuchacze następujące zmiany dotyczące niektórych audycji lokalnych:

Rubryka „Życie kulturalne miasta i prowincji” w dni powszednie o godz. 15.10.
„Odcinek prozy” codziennie (prócz sobót i dni świątecznych) o godz. 15.15.
„Skrzynki ogólne” (3 w miesiącu) i „muzyczne” (1 raz w miesiącu) w środy o godz. 19.40, „skrzynki techniczne” w 2 i 4 piątek miesiąca o godz. 18.10.

Pogadanki „Dokąd i jak jechać” nadawane będą w piątek o godz. 18.00.

Pogadanki rolnicze oraz inne dla słuchaczy wsi — codziennie o godz. 12.15.

Audycje dla świdła i „wieczorynki” mają swoje stałe miejsce w niedzielę o godz. 20.00—20.35.

Program na dzień następny czytany będzie w dni powszednie o godz. 18.40, w dni świąteczne o godz. 20.35.

WSPÓŁCZESNA GDYŃA.

W sezonie letnim aktywny staje się wyjazd nie tylko na krótki weekend, ale i wyjazd na dalszy i dłuższy pobyt. Radio przychodzi tu w swym słusznym momencie, udzielając krótkich i praktycznych wskazówek co do wycieczek indywidualnych i organizując w porozumieniu z Związkiem Propagandy Turystyki Ziemi Wileńskiej wycieczki zbiorowe.

Cykl tych pogadek „Dokąd i jak jechać” rozpoczął się „Wrażeniami ze współczesnej Gdyni” p. Józefa Linbacha w piątek, 4 czerwca o godz. 18.00.

NABOŻEŃSTWO Z OSTREJ BRAMY.

W letnim programie Rozgłośni Wileńskiej będzie transmitowane w każdą pierwszą sobotę miesiąca o godz. 18.00 Nabożeństwo z Ostrej Bramy. Transmisji tych słuchają ogólnie rzesze słuchaczy. Polskie Radio otrzymuje wzruszające listy, szczególnie z zakordonu, których słuchacze dziękują za umożliwienie wysłuchania nabożeństwa w języku polskim, co jest często nie do pomyślenia na miejscu. Jest to dla Polaków na emigracji często jedyna okazja wysłuchania, czasem niemal konspiracyjnie nabożeństwa ku czci Matki Boskiej Ostrobramskiej. Królowej Korony Polskiej.

FRASZKI NA DOBRANOC.

W przerwach radiowych muzyki tanecznej między godziną 23.00—23.30 będą nadawane w programie letnim pięciminutowe recytacje fraszek, bajek czy anegdot.

Forę tych pereł humoru rozpoczną szeregi autorów polskich w wyborze dr. Arłamowicza, a w interpretacji art. teatru „Lutnia” Stefana Brusińskiego.

CZŁOWIEK I SŁOŃCE.

O wspaniałym, życiodajnym wpływie promieni słonecznych na człowieka mówił będzie w sobotę, dnia 5 czerwca o godz. 15.00 Władysław Laudyn w felietonie „Człowiek i słońce”.

Felieton ten rozpocznie cykl pod tyt. „Na zielonej arenie”, w którym wileńscy znawcy sportu i turystyki staną co sobotę przed wileńskim mikrofonem. By swymi wrażeniami i doświadczeniem dzielić się ze słuchaczami.

LUDZIE SAMOTNI.

Czy mogą istnieć ludzie samotni? Dziś, kiedy technika nowoczesna skracza wszelkie odległości i usuwa niemal przeszkody do nawiązania kontaktu ze światem?...

Odpowiedź na to pytanie w sobotę, dnia 5 czerwca o godz. 15.15 Antoni Gólibiew w audycji p. t. „Ludzie samotni”.

MIKROFONY POLSKIEGO RADIA na Międzynarodowych Zawodach Hippiżnych.

Ewenementem sezonu letniego stolicy są doroczne Międzynarodowe Zawody Hippiżne, gromadzące na Stadionie Wojska Polskiego w Łazienkach najlepszych jeźdźców różnych państw. Polskie Radio wprowadza stale do swych programów tę imprezę, aby dostarczyć radiosluchaczom ciekawych wrażeń. W roku bieżącym nadane zostaną dwie transmisje: w dniu 3 czerwca Konkurs Armił Polskiej o godz. 18.50 i dnia 6 czerwca Nagroda Polski — Puchar Narodów o godz. 17.30. Sprawozdawcą będzie p. Tadeusz Dąszewski.

Przetarg

Dnia 9 czerwca w Państwowym Ośrodku Szkolnym w Delatyczach, gm. Lubcz n/Niemnem, pow. nowogródzkiego odbędzie się przetarg na wydzierżawienie ogrodu owocowego, liczącego około 600 drzew owocowych. Kierownictwo Państwowego Ośrodka Szkolnego w Delatyczach P-ta Lubcz n/Niemnem.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Konto P.K.O. 700.312. Centrala — Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4. Redakcja: tel. 79 — godziny przyjęć 1—3 po południu. Administracja: tel. 99 — czynna od godz. 9.30—15.30. Drukarnia: tel. 340. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Nowoczesny cud spotęgował urodę moją o 50%

Skóra moja była nawpół martwa — zmarszczona, zwiędła i stara — chociaż duchowo osułam się jeszcze bardzo młodo. Chętnie tańczyłam, lecz nikt mnie do tańca nie prosił. Dziś się mężczyźni szukają młodości. Poradziłam się zatem specjalistą — kosmetyką. Stwierdził w mojej skórze brak biotolu — tej cennej substancji, która zachowuje skórę świeżą, jedną i młodzieńczą. Wynaleziono niedawno naukowy sposób wydobycia biotolu z głębi skórnych tkanek młodych zwierząt. Jest to biotol identyczny z tym, jaki zawiera nasza skóra. W celu odżywienia i odmłodzenia skóry jest obecnie biotol, w odpowiedniej proporcji, częścią składową Kremu Tokalona, preparowanego według

oryginalnego francuskiego przepisu znakomitego paryskiego Kremu Tokalona. Wypróbowałam go z zaskakującym wynikiem. Spójrz na ilustrację 1 i 2. Zastosowałam również nowy lektrolizacyjny puder do twarzy, zawierający specjalne składniki, nadające skórze taką siłę przyciągania, jaką ma magnes w stosunku do stali. Puder ten jest niewidoczny i nieprzemakalny. Trzyma się pomimo deszczu, kąpieli morskiej lub tańca w dusznej sali balowej właśnie dzięki jego zespoleniu ze skórą. Jest on preparowany we wspaniałych, nowych kolorach, kontrolowanych przez niezawodną maszynę Robot. Ten niezwykły wynalazek został nakładem kolosalnych kosztów nabyty przez firmę Tokalona. Można go obecnie otrzymać pod nazwą Pudru Tokalona. A oto umowa, którą firma Tokalona proponuje każdej kobiecie: o ile dziś jeszcze nie uda się Pani zdobyć serca upragnionego mężczyzny, pieniądze zostaną Pani zwrócone.

Wydarzenia dnia ubiegłego

Dwa rowery, pochodzące z kradzieży: jeden „nie firmowy” Nr. ramy 27527, drugi firmy „Dürkoppwörke” N. ramy 123141 są do odebrania w wydziale śledczym (ul. Św. Józefa 3).

Hr. Huften-Czapska złożyła w policji 200 zł., jako nagrodę dla policjanta, który zatrzymał onegdaj zawodowego złodzieja Stanisława Kowalewskiego (Jerolimski 25) ze zrabowaną na szkodę Huften-Czapskiej biżuterią wartości 10 tys. złotych.

Wczoraj w nocy zaalarmowano policję, że na ulicy Targowej leży zastrzelony człowiek. Na miejsce wypadku niezwłocznie przybyli przedstawiciele władz sądowniczych. Wezwano też pogotowie. Okazało się jednak, że alarm był marnie przesadzony. Osobnik, znaleziony na ulicy, został postrzelony ze „straszaka” i miał lekką ranę w okolicy klatki piersiowej. Okoliczności tego alarmu są dość ciekawe.

„Zamordowany”, którym okazał się niejaki Wiktor Pugowski (Stolarska 2), wrócił do domu w towarzystwie dwóch przyjaciół w stanie podchmielonym. Spotkawszy nieznanego mężczyznę w fo-

warzystwie kobiety, Pugowski podszedł do niego i zażądał zapalek, przy czym zapytał brutalnie:

— Czemu szwędasz się po nocach z niewiastami?...

Sądząc, że Pugowski chce dokonać napadów, zaczepiony zamiast zapalek wydobyl z kieszeni „straszak” i strzelił do napastnika. Korek przebił ubrania i lekko pokaleczył pierś Pugowskiego. Ten osłabł jednak sądził, że został zastrzelony i padł zemdłony na ziemię. Koledzy jego zaalarmowali komisariat policji. Epilog wypadku rozegra się w sądzie starosiedzińskim.

Gdy Konstanty Jackiewicz ze wsi Nowodwór umawiał się na postój za doroz karzem, zbliżył się do niego jakiś osobnik i zażądał pieniędzy na pół litra wódki. Spotkawszy się z odmową rzucił się na Jackiewicza. W tej jednak chwili nad szedł policjant, który napastnika zatrzymał i odstawił do komisariatu.

Na szkodę Jadwigi Maksimowiczówny z mieszkania przy ul. Szkaplernej 24, skradziono z przedpokoju płaszcz, pantofle oraz inne rzeczy, wartość 100 zł.

Ceny w Wilnie

Centrałne Biuro Statyst. m. Wilna sporządziło wykaz cen niektórych artykułów w hurcie i detalu, notowanych na rynkach wileńskich w dn. 28 maja r. b. w złotych za 1 kg. w hurcie i detalu:

Chleb żytni prz. 55%⁰ pyłowy 33¹/₂ — 34 gr. Chleb żytni razowy 28 gr. Chleb pszeniczny prz. 65%⁰ bułka szara 55—70 gr. Mąka pszeniana 38—45 gr. Mąka żytnia razowa 26—31 gr. Mąka żytnia pyłowa 38 gr. Mięso wołowe 50 — 1.20, mięso cielęce 160 — 1.00, mięso wiprowe 1.20 — 1.70. Karpie żywe 2.20—2.40, karpie drobne 1.80—2.00, karpie śnięte 1.80—2.00. Szczupaki żywe 1.50—2.40, szczupaki śnięte 1.00 — 1.60. Okonie 60 — 1.00, Płotki 40 — 80, Drobne ryby 20 gr., Ziemniaki 6—8 gr., Kapusta świeża 40 — 50, Marchew 40—50, Buraki 15—20, Brukiew 15 gr., Cebula 20—35, Masło 2.00—3.00, Mleko 15—20 za 1 lit., Śmietana 1.00—1.50 za 1 lit., Jaja 5—7 gr. za 1 szt., Papierówka 17 zł. za 1 m. p., Materiały sosnowe eksport 54—55 zł. za 1 m³, Olej lniany — 1 zł. 40 gr. za 1 kg., Makucha lniana 22 zł. za 100 kg.

ROZKŁAD JAZDY

autobusów na linii WILNO-TROKI
Ważny od dnia 1 czerwca do 31 sierpnia włącznie

ODJAZD z WILNA		ODJAZD z TROK	
Wilno	Troki	Troki	Wilno
7.15	8.15	6.00	7.00
10.00	11.00	8.30	9.30
12.30	13.30	11.15	12.15
14.15	15.15	14.00	15.00
18.45	19.45	17.30	18.30
21.15	22.15	20.00	21.00

UWAGA: W niedziele i dni świąteczne autobusy dodatkowe odchodzą z Wilna o godz. 8 i 9, z Landwarowa do Trok o godz. 8.40 i 9.40, a z Trok do Wilna o g. 19 i 21, z Landwarowa do Wilna o g. 19.20 i 21.20. Przystanki: Ponary, Waka i Landwarów. Odjazd z Wilna z placu Orzeszkowej.

MODNE SANDAŁKI RYŃKI ABISYŃKI APRY-KANKI polecą wytwórnia W. NOWICKI Wilno, Wielka 30 Letnie obuwie brezentowe

Druskieniki Pensjonat „Grażyna” Mickiewicz 2, komfortowy, przy parku, łazienkach, obszerny ogród, kuchnia wykwintna

Wycieczka Polaków z Ameryki ma przybyć do Wilna

Dnia 5 bm. ma przybyć do Wilna wycieczka Polaków z Ameryki. Wycieczka liczyć będzie 26 osób.

Goście zaoceaniczny zwiedzają miasto i zapoznają się z zabytkami historycznymi Wilna i okolic.

5 lat więzienia za uprawianie przemytu

Wczoraj sąd okręgowy w Wilnie ogłosił wyrok w sprawie bandy przemysłowej Gielmana i innych, działającej przez dłuższy czas na pograniczu polsko-łiweńskim. Herszt bandy Gielman został skazany na 5 lat więzienia i 30 tysięcy złotych grzywny, trzech oskarżonych uniewinniono, sześciu zaś pozostałych skazano na wysokie kary grzywny i więzienia od 6 miesięcy do 2 lat.

Kurs Podchorążych Rezerwy

Wczoraj odbyło się w Wilnie uroczyste zakończenie kursu Podchorążych Rezerwy.

Po nabożeństwie w kościele garnizonowym podchorążowie rezerwy złożyli wiązanki kwiatów na grobie Małki i Serca Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego na cmentarzu Rossa. Następnie po defiladzie dowódca dywizji wręczył podchorążym świadectwa, po czym nastąpiło zdjęcie flagi państwowej.

Wspólny obiad żołnierski zakończył uroczystość kursu podchorążych rezerwy.

Z życia Kasy Oszczęd.-Pożyczkowej

W dniu 29 maja r. b. odbyło się w Świątyni Rodziny ełńskiego Koła Wilno — walne doroczne zgromadzenie członków Kasy O. P. przy Oddziale Wileńskim Zw. Leśników R. P. Zatwierdzono bilans i sprawozdanie roczne za rok 1936 i budżet na rok 1937 w myśl wniosków Zarządu Kasy. Ponadto dokonano wyboru dwóch członków Rady Nadzorczej w osobach p. Dyrektora E. Szemiotha i p. Inspektora St. Bonasewicza oraz Prezesa Zarządu Kasy w osobie p. Kierownika St. Polankiewicza.

HELIOS PREMIERA. Podwójny program przebojów. 2 filmy w jednym programie. 1) Główny komik, władca humoru Joe Brown na czeluściach „FETTER” na leku. 2) Komedia o słynnych niebezpiecznikach **GRZESZNIK MIMOWOLI** Największa aktorka Ameryki **BETTE DAVIS** w filmie miłosnym **MAŁŻEŃSTWO Z POZORU** Extrawagancje emeryk. mił arderok. Nad program: Aktualia.

Kino MARS

Direkcja kina zarządza miłośników zwierząt celem obejrzenia filmu **Dzikie ścieżki** Film wielkich wrażeń Pies i koń głównymi bohaterami filmu. — Emocja. — Napłacie **NAD PROGRAM:** Piękne dodatki i aktualia.

PAN Dziś Wyścigi torpedy ze śmiercią Najwyższy szczyt techniki Emocjonująca jazda torpedy wśród wspaniałych plenerów UWAGA. Jako nadprogram po raz 1-szy na ekranie wspaniała farsa z udziałem świątecznych komików **HOKUS I POKUS**.

SWIATOWID

Karola Lamacza W rol. gl. **Anny Ondra, Hans Soehner i Adela Sandrock** Nowe pomysły! Humor Dowcip! Temperament! Nad program: Atrakcje

OGNIKO

Dziś arcydzieło niesamowitości i grozy p. t. **GABINET FIGUR WOSKOWYCH** W rolach głównych: **Fay Wray i Lionel Ettwill**. Nad program: Urozmaicone dodatki. Film dozwolony dla osób od 18 lat. Początek o godzinie 6, w niedziele i święta o godz. 4 po poł.

Technik budowlany

wykonuje wszelkie projekty budynków po cenach dostępnych. Posiada odpowiednią praktykę, może kierować wszelkimi robotami. Adres: Wilno, ul. Rossa 25 m. 1

Sprzedam kawiarnię

wśród miłośników z całym urządzeniem Adres w Administracji Kurjera Wileńskiego Jagiellońska 8 m. 22

Wywrotowcy z Lidy przed sądem

Wczoraj Sąd Apelacyjny rozpoznał sprawę Diny Lerner i innych, oskarżonych o działalność wywrotową na terenie Lidy i powiatu od roku 1934 do 1936. Oskarżenia starali się wywołać załagry uliczne podczas znanych strajków powszechnych w Lidzie w roku ub. Jednym ze świadków oskarżenia w tym procesie jest Władysław Biernacki, organizator wspomnianych strajków powszechnych w Lidzie.

Sąd pierwszej instancji skazał Lerner Dinę i Abrama Gielmana na 8 lat więzienia każdego, Lejba Lewin, Abram Wołkon i Szołom Rybacki dostali po 5 lat w., Rafał Herszman 6 lat i Sergiusz Paszkowski 2 lata więzienia. Sąd Apelacyjny za potwierdzeniem wyroku pierwszej instancji, zmniejszając tylko karę więzienia Herszmanowi o 2 lata. [z].

Kontyngent uboju rytualnego

Wojewoda wileński ustalił dla powiatów i m. Wilna następujący kontyngent zwierząt rzeźnych, które mogą być poddane ubojowi rytualnemu w czerwcu r.b.: pow. brzeski 7.703 osób — 13.865 kg. pow. dziśnieński 11.740 osób — 21.132 kg. pow. mołodecki 5.780 osób — 10.404 kg. pow. oszmiański 8.000 — 14.400 kg. pow. postawski 2.755 osób — 4.959 kg. pow. święciański 7.884 osób — 15.191 kg. pow. wilejski 6.800 osób — 12.240 kg. pow. wileńsko-trocki 5.826 osób — 11.487 kg. m. Wilno 53.511 osób — 120.498 kg. Razem 111.999 osób — 224.176 kg.

Z kontyngentu przeznaczonych dla m. Wilna wyznaczono 5 tys. kg. dla Zakładów Przemysłu Mięsnego i Konserwowego „Talekt” sp. jawnej w Wilnie na przetworzenie przeznaczonych na teren powiatów.

Dla pow. święciańskiego i wileńsko-trockiego zwiększono kontyngent o 1 tys. kg. wagi żywej w ówzględieniu wzrostu zapotrzebowania na mięso w miejscowościach letniskowych.

Pogotowie Krawieckie, Farbiarnia i Pralnia Chemiczna „POLONIA” Wilno, Zawalna 6, tel. 698 farbuje, nicie, przerabia, pierze chemicznie i prasuje tleno, szybko i solidnie wszelką garderobę. Na telefoniczne wezwanie wysyłamy gońca